

ÅRSRAPPORT

2023

**VARIG
HADELAND
FORSIKRING**

INNHold:

Leder	s. 3	Balanse	s. 16
Ansatte	s. 5	Kontantstrømoppstilling	s. 18
Våre markedsområder	s. 6	Egenkapitalendring	s. 19
Hovedposter/nøkkeltall	s. 7	Noter	s. 20
Tillitsvalgte	s. 10	Revisors beretning	s. 49
Styrets årsberetning	s. 12	Definisjoner – faguttrykk	s. 53
Resultatregnskap	s. 15		

“

Det er gøy å gå på jobb med så mange dyktige og hyggelige kollegaer! Vi opplever god støtte fra et kompetent og engasjert styre samt en godt involvert og entusiastisk generalforsamling. Det gjør hverdagen god for oss som skal gjøre jobben.

Foto: BT Stokke AS

REKORDVEKST PÅ HADELAND OG UTVIDELSE AV KONTOR PÅ LENA

2023 er vårt tredje driftsår som eier i, og samarbeidspartner med Frende. Varig Hadeland Forsikring har fulgt langtidsplanen som ble lagt i forkant av samarbeidet. De viktigste grepene har vært en fortsatt offensiv satsing på Hadeland samt flytting og utvidelse av kontoret på Lena. I 2023 hadde vi en vekst i kundemassen på 45 % og veksten fortsetter. Våre investeringer i form av nyansettelser og utvidelser utfordrer lønnsomheten på kort sikt. På lang sikt vil et større forretningsvolum gi bedre økonomisk stabilitet. Dette er det viktigste målet for vår satsing.

Vi åpnet kontor på Lena i juni 2022, og vi har blitt godt mottatt i markedet, spesielt i Østre Toten. Vi har etablert et meget godt skadeforebyggende samarbeid med Østre Toten brann og redning samt Frivilligsentralen i samme kommune.

Vi merker at kjennskapen til oss har blitt bedre i vårt nye markedsområde og arbeidet med dette har foregått på mange områder. Sosiale medier, radio og lokalpresse samt lokale aktiviteter har gitt resultater, men dette er et langsiktig og krevende arbeid.

Våre to kontorer dekker nå i hovedsak Gjøvik, Toten, Land og Hadeland.

Våre nye medarbeidere har raskt kommet på et høyt kompetansenivå, i godt samarbeid med våre etablerte rådgivere. Det er gøy å gå på jobb med så mange dyktige og hyggelige kollegaer!

Vi opplever god støtte fra et kompetent og engasjert styre samt en godt involvert og entusiastisk generalforsamling. Det gjør hverdagen god for oss som skal gjøre jobben.

Bransjen har vært gjennom et krevende år. Ekstremværet «Hans» gjorde skader, for oss, på over 100 hus i tillegg til biler, båter og campingvogner. Vårt skadesenter har hatt en tøff belastning og vårt resultat er belastet med ekstraordinære skadeutbetalinger. Det er ganske sjelden at ekstremvær treffer vår geografi, men denne gangen traff uværet Toten og Hadeland aller først. De store vassdragene fikk skadene etter hvert som vannmengdene hopet seg opp i disse.

Vi fortsetter å satse på tilstedeværelse, lokale samarbeid og å være nær kunden. Vi skal sikre gode og trygge kompetansearbeidsplasser lokalt, samt vekst og utvikling for selskapet. Satsingen gjør vi i tett samarbeid med Varig Orkla Forsikring og Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal. Vi tre Varig-selskapene er alle medeiere i Frende og representert i styret i Frende Holding. Sammen utvikler vi oss til det beste for våre kunder og ansatte.

Vårt mål er ikke å bli størst mulig, men å styrke oss ytterligere for at vi også i fremtiden kan gjøre det vi tror på; å trygge kundene, forebygge skader og gi tilbake til lokalsamfunnet.

Takk til alle nye og gamle kunder! Takk til alle ansatte som viser stort engasjement og arbeids glede!

Jeg gleder meg til fortsettelsen.

ANSATTE

Administrasjon

Jakob Ruud
adm. direktør

Anne Berit Stastad Svartaas
administrasjonssekretær

Per Øystein Erstad
salgsleder

Hanne Thoen
markedssjef

Privat

Trond Myrvang
senior kundefrådgiver

Nora Linset
kundefrådgiver

Kjetil Skaufel
senior kundefrådgiver

Knut Olav Strømsæther
kundefrådgiver

Ann-Karin Huseby
kundefrådgiver

Stina Wold
kundefrådgiver

Anja Østby
kundefrådgiver

Landbruk

Inger Knoph Tingelstad
landbruksassurandør

Atle Grov
kundefrådgiver

Knut Magnus Lund
senior kundefrådgiver

Caroline Henriksen
kundefrådgiver

Bedrift

Martine Sønsteby
kundefrådgiver

Kim Daniel Larsen
kundefrådgiver

Trine Jeanette Mathisen
kundefrådgiver

VÅRE MARKEDSOMRÅDER

Vi er **til stede i vårt nærmiljø**, og er **eid av våre kunder**.

Fra våre kontorer på Gran og på Lena skaper vi trygghet gjennom skadeforebygging og salg av skade- og livsforsikring.

Vi tilbyr alle type forsikringer, og hjelper deg med å velge det du trenger.

PRIVATMARKEDET

Komplette løsninger innen person- og skadeforsikring samt pensjon og bank.

Våre rådgivere i privatmarkedet er:

Trond Myrvang, senior kunderådgiver

Knut Olav Strømsæther, kunderådgiver

Nora Linset, kunderådgiver

Kjetil Skaufel, senior kunderådgiver

Stina Wold, kunderådgiver

Anja Østby, kunderådgiver

Ann-Karin Huseby, kunderådgiver

NÆRINGSLIVSMARKEDET

Fullsortimentsleverandør til næringslivskunder.

Våre rådgivere på næringsliv er:

Martine Sønsteby, kunderådgiver

Trine Jeanette Mathisen, kunderådgiver

LANDBRUKSMARKEDET

Vi tilbyr alle forsikringer i tilknytning til landbrukseiendommer og drift av disse.

Våre rådgivere innen landbruk er:

Inger Knoph Tingelstad, landbruksassurandør

Knut Magnus Lund, senior kunderådgiver

Atle Grov, kunderådgiver

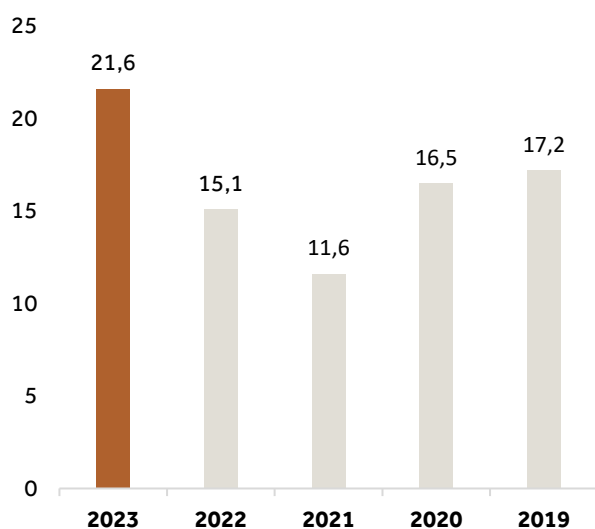
Caroline Henriksen, kunderådgiver

HOVEDPOSTER I ÅRETS REGNSKAP/NØKKELTALL

	2023	2022
Teknisk regnskap for skadeforsikring		
Premieinntekt for egen regning	21 654 153	15 125 368
Erstatningskostnader for egen regning	-17 528 252	-8 756 048
Andre forsikringsrelaterte inntekter	3 246 928	10 755 959
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-11 585 235	-9 442 308
Andre forsikringsrelaterte driftskostnader	-14 383 399	-11 769 889
Resultat av teknisk regnskap for skadeforsikring	-18 595 805	-4 086 919
Inntekter fra investeringer	21 583 868	-13 178 638
Resultat av ikke teknisk regnskap	21 583 868	-13 178 638
Andre inntekter og kostnader	-305 431	-554 495
Skattekostnad	-2 857 244	-864 705
Andre resultatkomponenter	-2 902 220	-3 106 627
Totalresultat	2 443 480	-20 061 974
<i>Disponeringer</i>		
Endring i avsetning til naturskadefond	-1 734 768	844 050
Endring i avsetning til garantiordning	40 389	-50 703
Avsatt til utbytte	-2 340 769	0
Aktuarielle gev/tap på pensjon	925 339	-1 455 728
Overført til annen opptjent egenkapital	1 574 996	-17 748 694
Overført til Varigfondet	-1 574 996	1 748 973
Overført fra egenkapitalfond	9 380 839	-1 748 973
Sum disponeringer	2 443 480	-20 061 974

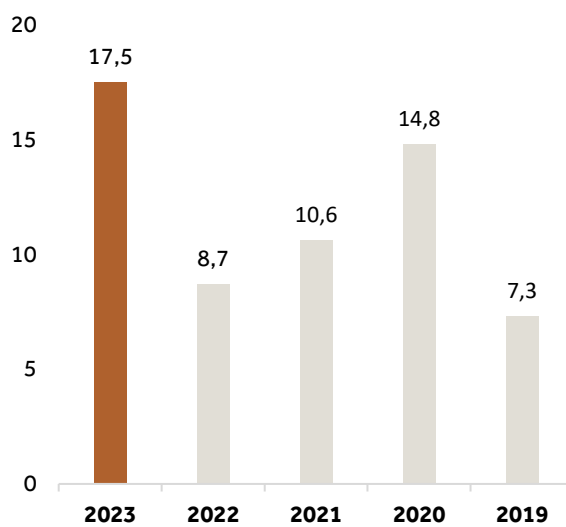
Premieinntekter

NOK mill

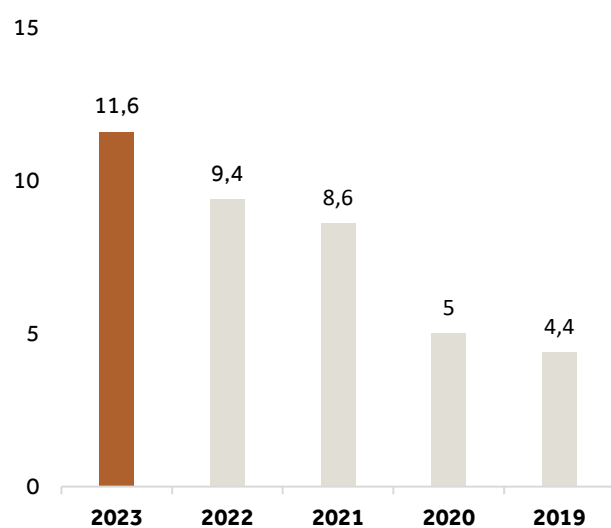
Erstatninger

NOK mill

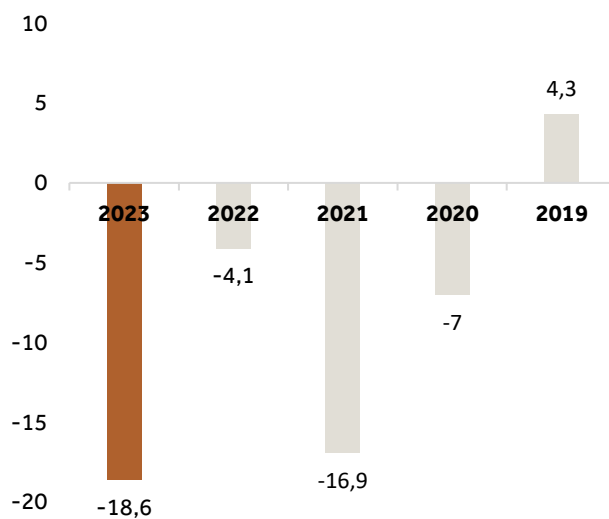
Driftskostnader

NOK mill

Teknisk regnskap

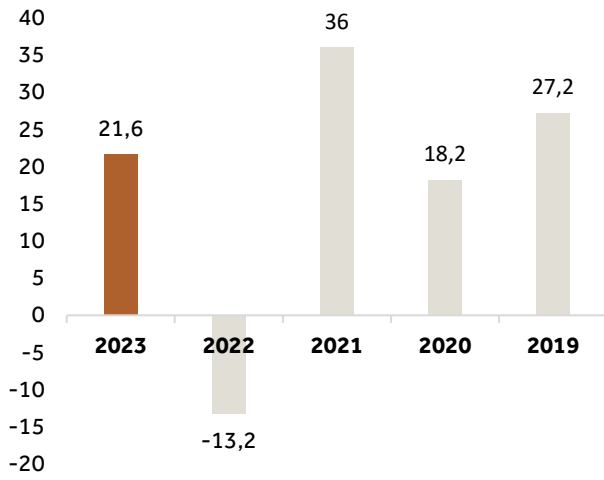
NOK mill

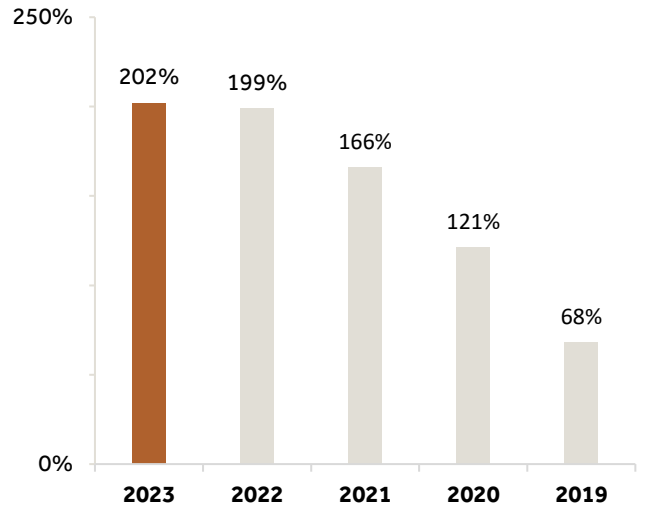
Ikke teknisk regnskap

NOK mill

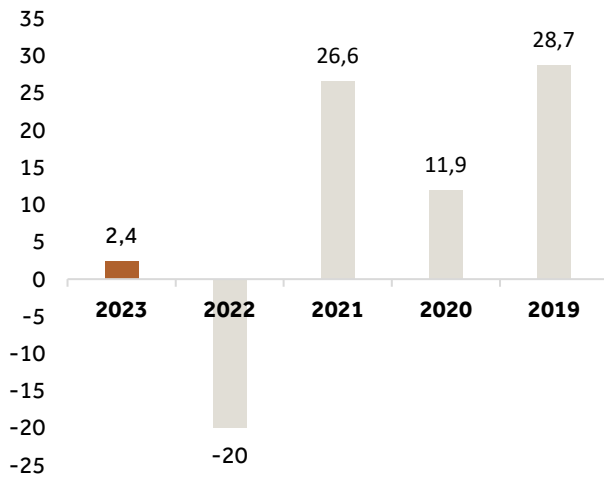
Combined ratio

Prosent

Resultat

NOK mill

TILLITSVALGTE

STYRET

Jan Helge Ekeren
leder

Dagfinn Edvardsen
nestleder

Martine Sønsteby
ansatterepresentant

Stine Lunde Lynne

Kari Marie Engnæs

VARAMEDLEMMER

1. Hans Gustav Borch

2. Jane Dahl Sogn

Hanne Hellerud Thoen
vara for ansatterepresentant

VARIGFONDET

Kari Marie Engnæs
leder
valgt av styret

Stine Lunde Lynne
valgt av styret

Gudbrand Tingelstad
valgt av
generalforsamlingen

Hans Gustav Borch
valgt av
generalforsamlingen

VARAMEDLEM

Helge Brørby

STYRET

	<i>På valg</i>	<i>Varamedlemmer</i>	<i>På valg</i>
Jan Helge Ekeren	2024 Leder	1.Hans Gustav Borch	2024
Dagfinn Edvardsen	2024 Nestleder	2.Jane Dahl Sogn	2024
Kari Marie Engnæs	2024	Hanne Hellerud Thoen	2024
Stine Lunde Lynne	2025		
Martine Sønsteby (ans. rep)	2025		

VALGKOMITÈ

	<i>På valg</i>	<i>Varamedlemmer</i>	<i>På valg</i>
Øystein Linstad Heggen	2026	Hans Morten Hammerud	2024
Anne Ballangrud	2025	Karen Marie Wien	2024
Anne Lene Buan Sollie	2024	Monica Aschim Kornum	2024

VARIGFONDET

	<i>På valg</i>	<i>Varamedlem</i>	<i>På valg</i>
Hans Gustav Borch	2025 Valgt av gen.fors.	Helge Brørby	2024
Gudbrand Tingelstad	2025 Valgt av gen.fors.		
Kari Marie Engnæs	2024 Valgt av styret		
Stine Lunde Lynne	2024 Valgt av styret		

GENERALFORSAMLING

GRAN	<i>På valg</i>	<i>Varamedlemmer</i>	<i>På valg</i>
Roger Nyhus	2027	1. Helge Heggen Brørby	2025
Lars Ola Sterud	2027	2. Ulf Oddvar Rogneby	2025
Knut Magnus Lund	2027	3. Kari Nilsine Ballangrud	2025
Bente Sønsteby Klæstad	2027	4. Johnny Gangsø	2025
Anne Tingelstad Wøien	2027	5. Marit Moen Nordstoga	2025
Anne Berit Stastad Svartaas	2025	6. Henrik Brørby	2025
Gudbrand Tingelstad	2025		
Mikkel Antonsen	2025		
Kari Marie Engnæs	2025 Styremedlem		

LUNNER

Trygve Brandrud	2027
Jenny Mette Høiby	2027
Berit Sunnset	2027
Magne Raastad	2025
Trond Myrvang	2025
Martine Sønsteby	2025

Funksjonstider:

Generalforsamling 4 år, varamedlemmer 2 år
Styreleder 1 år, styremedlemmer 2 år,
varamedlemmer 1 år
Valgkomité 3 år, varamedlemmer 1 år
Varigfondet 2 år

JEVNAKER

Ingrid Roen Velo	2027
Jane Dahl Sogn	2025
Hans Gustav Borch	2025

STYRETS ÅRSBERETNING FOR 2023

VIRKSOMHETENS ART OG HVOR DEN DRIVES

Varig Hadeland Forsikring (VHF) er et kundeeid lokalt forsikringselskap med konsesjon for brannskade, tingskade og naturskade i Norge. Selskapet har sitt hovedkontor i Gran sentrum og hadde i 2023 sitt 169. driftsår. Selskapet er eid og styrt av medlemmene. Medlem er enhver som er direkte forsikringstaker i selskapet eller har forsikringsprodukter hos vår samarbeidspartner.

VHF har en langsiktig strategisk samarbeidsavtale med Frende-konsernet (Frende Skadeforsikring og Frende Livsforsikring). Samarbeidet er omfattende og innebærer bl.a. at VHF inngår som eier i Frende Holding AS og at VHF og Frende samarbeider om distribusjon av forsikringsprodukter hvor VHF er direkte forsikringsgiver for en rekke produkter og er agent for Frende for andre produkter. Det er tre Varig-selskaper som har likelydende samarbeidsavtaler med Frende. Varig Hadeland Forsikring, Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal og Varig Orkla Forsikring, samarbeider tett inn mot Frende og en rekke andre samarbeidspartnere.

Varig Hadeland Forsikring har en relativt liten administrasjon og har utkontraktert tjenester som etterlevelse- og risikostyring, regnskap/lønn, IKT og aktuarfunksjonen. I tillegg har vi et nært samarbeid med Frende innen oppgjør og utvikling av forsikringsprodukter, vilkår og tegningsretningslinjer.

Varig Hadeland Forsikring er et forsikringselskap med høy kundetilfredshet, og våre kunder opplever forsikringsrådgiverne som kompetente og med et sterkt engasjement for regionen vi er en del av.

Det er tegnet forsikring for selskapets styremedlemmer, varamedlemmer, daglig leder og ledelse for rettslig erstatningsansvar for formueskade på inntil kr. 10 mill.

FORTSATT DRIFT

Forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet for 2023 er satt opp under denne forutsetning.

ARBEIDSMILJØET

Det gjennomføres årlige arbeidsmiljøundersøkelser som viser at arbeidsmiljøet er godt. I henhold til gjeldende lover og forskrifter fører selskapet oversikt over totalt sykefravær blant selskapets ansatte. I 2023 har det totale sykefraværet vært på 6,6% mot 5 % i 2022. Økningen i sykefravær skyldes 3 langtidsfravær. Selskapet jobber kontinuerlig med fokus på arbeidsmiljøet. Det gjennomføres årlige helsekontroller i samarbeid med bedriftshelsetjenesten. Det har ikke vært ulykker eller uhell knyttet til selskapets virksomhet.

LIKESTILLING

Selskapet ønsker et balansert forhold mellom menn og kvinner. De 18 ansatte, herav 10 kvinner og 8 menn, utgjør til sammen 17,2 årsverk. Bedriftens styre har hatt 5 medlemmer, hvorav 3 kvinner.

FORSKNING OG UTVIKLING

Alle medarbeidere inviteres til å delta aktivt for et godt arbeidsmiljø og gode rutiner i det daglige arbeidet. Medarbeiderne deltar på alt av opplæring og sertifisering som tilbys fra samarbeidspartner og fra Kan Finans. Utdanningen er dekkende for de kravene som stilles til rådgivere i bransjene privat, næringsliv og landbruk. Samtlige medarbeidere er involvert i vår strategiske utvikling og deltar aktivt i vårt arbeid med produkt- og konseptutvikling, som lokal skadeforebygger, samfunnsaktør og rådgiver.

YTRE MILJØ

Vi forurenser i svært liten grad det ytre miljø.

BÆREKRAFT

Vår rolle som skadeforebygger er et viktig bidrag til bærekraft. Å unngå skader er et vesentlig bidrag til redusert forbruk og bedre miljø. Ved å velge lokale samarbeidspartnere ved skader,

holder vi transportkostnadene på et minimum. Selskapet deltar for tiden i et 3-årig bærekraftprosjekt, sammen med mer en 50 lokale bedrifter, i regi av Hadelandshagen. VHF er miljøfyrtårn. Vi arbeider også aktivt med bærekraft gjennom Varigfondet.

FINANSIELLE RISIKOER

Varig Hadeland Forsikring har plassert midler i forskjellige typer fond, samt enkelte plasseringer i eiendommer. Styret har vedtatt og fulgt opp retningslinjer for kapitalforvaltningen og investeringsstrategien. Midlene plasseres for avkastning på lang sikt og i tråd med kapitalforvaltningsforskriften fastsatt av Finansdepartementet. Administrerende direktør har i tråd med fastsatte retningslinjer, og i nært samarbeid med ekstern ekspertise, forvaltet midlene. De finansielle risikoene er også grundig gjennomgått i ORSA-rapport for 2022.

RESULTAT, INVESTERINGER, FINANSIERING OG LIKVIDITET

Opptjent bruttopremie endte på kr. 22,9 mill. i 2023 mot kr. 17,1 mill. i 2022. Resultat av teknisk regnskap for skadeforsikring viser et underskudd på kr. 18,6 mill. i 2023 mot et underskudd på kr. 4,1 mill. i 2022. Resultatet i 2022 ble vesentlig forbedret av erstatningen fra forlikssak med Gjensidige. Underskuddet i 2023 er i tråd med budsjett til tross for ekstraordinære skadeutbetalinger etter ekstremværet «Hans». Inntektene vil, i en overgangsfase til ny samarbeidspartner, være negative. Selskapet økte antall ansatte og utvidet kontoret på Lena for å oppnå fremtidig vekst.

Erstatningskostnadene ble på kr. 17,5 mill. i 2023 mot kr. 8,8 mill. i 2022. Skaderesultatet er tilfredsstillende til tross for ekstraordinære utbetalinger i forbindelse med ekstremværet «Hans». Økningen i erstatningskostnader må også sees i sammenheng med økt vekst i den totale forsikringsporteføljen.

Resultat av ikke-teknisk regnskap viser et overskudd på kr. 21,6 mill. i 2023 mot et underskudd på kr. 13,2 mill. i 2022. Den positive endringen i finansielle inntekter skyldes i hovedsak bedret aksjeavkastning og økte renter. Finansresultatet ble imidlertid rammet av nedskrivninger på eiendomsinvesteringer som følge av det nevnte rentenivået.

Av totalkapitalen på kr. 279 mill. kroner utgjør egenkapitalen kr. 229 mill. (82 %). Selskapets finansielle stilling og likviditet er svært god.

Styret har fulgt opp inntekts- og kostnadsutviklingen gjennom året. Styret kjenner ellers ikke til forhold som er av viktighet for å bedømme selskapets stilling og resultat som ikke framgår av årsregnskapet. Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av Varig Hadeland Forsikring sine eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

VARIGFONDET

Varigfondet ble etablert i 2014 og hadde sin første tildeling i 2015. Sum ramme for gavetildelinger er som følger:

2015 kr. 3 mill.
2016 kr. 2 mill.
2017 kr. 2 mill.
2018 kr. 2 mill.
2019 kr. 2 mill.
2020 kr. 3 mill.
2021 kr. 2 mill.
2022 kr. 2 mill.
2023 kr. 1,5 mill.
Tot. kr. 19,5 mill.

Tildelingene har de siste årene foregått i sosiale medier og lokalavis. Varigfondet har også bidratt med 76 hjertestartere, inklusive livreddende førstehjelpskurs og repetisjonskurs for mer enn 1500 deltakere. I tillegg er det gitt 33 livbøyer på Hadeland.

UTSIKTER FREMOVER

Slik styret vurderer det har samarbeidet med Frende, og de øvrige Varig-selskapene, et stort fremtidig økonomisk potensial for selskapet. Dette vil også utvikle VHF som det lokale forsikrings-selskapet. Samarbeidet gir en sterk plattform for selskapets satsing. Kundemassen vokste med hele 45 % i 2023 og styret mener det er nødvendig med fortsatt økt vekst for å nå et bærekraftig volum. Satsingen vil være krevende økonomisk for selskapet og en forventer derfor svake resultater de kommende årene. En del av selskapets inntekter kommer fra agenturvirksomheten og denne inntekten må bygges opp på nytt i samarbeidet med Frende.

Avslutningen av samarbeidet med Gjensidige har vært krevende. Det har til sammen vært seks rettsprosesser med Gjensidige og Gjensidigestiftelsen som motpart. VHF har seiret i samtlige rettsprosesser.

Planene for en nysatsing i Gjøvik, Toten og Land resulterte i kontoretablering i juni 2022. I 2023 flyttet vi inn i større lokaler på Lena etter å ha bli godt mottatt i markedet. Det er nå fire medarbeidere på vårt kontor på Lena og vi utlyser nå nye stillinger. Med satsingen i Gjøvik, Toten og Land tredobles markedsgrunnlaget for VHF. Vi anser vekstpotensialet for meget godt i dette markedet.

	2023	2022
Årsresultat	2 443 480	-20 061 974
Endring i naturskadefond	-1 734 768	844 050
Endring i avs. skadefors.selsk. gar.ordning	40 398	-50 703
Overføring fond for urealiserte gevinster	-3 827 559	-1 650 899
Anvendelse netto aktuariell gevinst/tap	925 339	-1 455 728
Tilbakeføring avsatt kundeutbytte	-2 340 769	
Avsetning til Varigfondet	1 574 996	1 748 973
Overført til/fra andre fond	-1 086 300	-1 748 973
Overført fra/til annen egenkapital	8 892 142	-17 748 694
Sum overføringer	2 443 480	-20 061 974

Saldo Varigfondet etter disponeringer:

Kr. 7.164.727

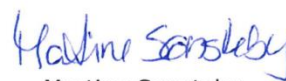
Gran 20. mars 2024

Dagfinn Edvardsen

Kari Marie Engnes

Martine Sønsteby

Stine Lunde Lynne

Jan Helge Ekeren

Styrets leder

Jakob Ruud

adm.dir.

RESULTATREGNSKAP

Varig Hadeland Forsikring	Noter	2023	2022
TEKNISK REGNSKAP FOR SKADEFORSIKRING			
Opptjente bruttopremier		22 947 574	17 097 492
Gjenforsikringsandel av opptjente bruttopremier		-1 293 421	-1 972 124
Sum premieinntekter for egen regning	4	21 654 153	15 125 368
Andre forsikringsrelaterte inntekter	5	3 246 928	10 755 959
Brutto erstatningskostnader		-18 692 971	-10 427 044
Gjenforsikringsandel av brutto erstatningskostnader		1 164 719	1 670 996
Sum erstatningskostnader for egen regning	4	-17 528 252	-8 756 048
Salgskostnader	6	-9 505 563	-7 778 003
Forsikringsrelaterte adm. kostnader inkl. provisjon mottatt gjenforsikring	6,7	-2 079 672	-1 664 305
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		-11 585 235	-9 442 308
Andre forsikringsrelaterte driftskostnader	8	-14 383 399	-11 769 889
Resultat av teknisk regnskap		-18 595 806	-4 086 919
IKKE-TEKNISK REGNSKAP			
Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		4 493 235	10 577 129
Netto driftsinntekt fra eiendom		371 783	363 317
Verdiendringer på investeringer		14 464 413	-29 840 450
Realisert gevinst og tap på investeringer		2 418 596	6 308 981
Adm. kostnader v/investeringer, herunder rentek.		-164 159	-587 615
Sum netto inntekter fra investeringer		21 583 868	-13 178 638
Andre inntekter		-97 088	99 308
Andre kostnader	9	-402 519	-653 803
RESULTAT IKKE-TEKNISK REGNSKAP		21 084 455	-13 733 133
PERIODENS RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD		2 488 455	-17 820 052
Skattekostnad	9	2 857 244	864 705
RESULTAT FØR ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER		5 345 699	-16 955 347
Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultat		-3 827 559	-1 650 899
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger		1 233 785	-1 940 971
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultat		-308 446	485 243
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultat		-2 902 220	-3 106 627
TOTALRESULTAT		2 443 479	-20 061 974

BALANSE

Varig Hadeland Forsikring	Noter	2023	2022
EIENDELER			
Investeringer			
Bygninger og annen fast eiendom			
Eierbenyttet eiendom	10	2 834 006	2 214 896
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Utlån og fordringer	11,13	0	7 000 000
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler	11,12	176 568 477	170 051 494
Rentebærende verdipapirer	11	60 174 834	53 367 291
Utlån og fordringer	11,13	170 597	204 670
Sum investeringer		239 747 914	232 838 351
Gjenforsikringsandel av forsikringstekniske bruttoavsetninger			
Gjenforsikringsandel – brutto erstatningsavsetning	11	4 745 800	7 260 603
Sum gjenforsikringsandel av forsikringstekniske bruttoavsetninger		4 745 800	7 260 603
Fordringer			
Andre fordringer	11	13 303 934	9 204 428
Sum fordringer		13 303 934	9 204 428
Andre eiendeler			
Anlegg og utstyr	10	1 584 433	1 376 914
Kasse og bank	11	3 246 420	7 069 720
Eiendeler ved skatt	9,11	9 960 167	7 411 369
Pensjonsmidler	11,14	5 993 658	3 559 277
Sum andre eiendeler		20 784 678	19 417 280
Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjent ikke mottatt inntekt		866 679	867 956
SUM EIENDELER		279 449 005	269 588 618

BALANSE

Varig Hadeland Forsikring	Noter	2023	2022
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE			
Opptjent egenkapital			
Fond for urealiserte gevinster		116 131	3 943 690
Avsetning til naturskadefond		24 171 253	25 906 020
Avsetning til garantiordningen		815 283	774 885
Annen opptjent egenkapital		179 574 013	169 505 015
Andre fond		25 164 727	26 251 027
Sum opptjent egenkapital	15	229 841 407	226 380 637
Brutto forsikringsforpliktelser			
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	4	11 263 563	7 760 776
Brutto erstatningsavsetning	4	19 969 177	21 259 904
Sum brutto forsikringsforpliktelser		31 232 740	29 020 680
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	14	3 306 586	3 125 906
Forpliktelser ved periodeskatt	9	580 384	654 980
Forpliktelser ved utsatt skatt	9	1 006 068	1 257 585
Andre avsetninger for forpliktelser		150 000	0
Sum avsetninger for forpliktelser	11	5 043 038	5 038 471
Forpliktelser			
Andre forpliktelser	11,16	11 827 135	8 044 733
Sum forpliktelser		11 827 135	8 044 733
Andre påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	11,16	1 504 685	1 104 097
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE		279 449 005	269 588 618

Styret i Varig Hadeland Forsikring Gran

Gran 20. mars 2024

Dagfinn Edvardsen

Kari Marie Engnæs

Martine Sønsteby

Stine Lunde Lynne

Jan Helge Ekeren
Styrets leder

Jakob Ruud
adm.dir.

KONTANTSTRØM

Varig Hadeland Forsikring	2023	2022
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Innbetalte premier direkte forsikring	25 945 632	19 231 423
Utbetalte gjenforsikringspremier	-1 905 368	-2 433 940
Utbetalte erstatninger og forsikringsytelser direkte forsikring	-18 770 488	-13 891 429
Betalte driftskostnader	-17 655 978	-15 756 235
Netto finansinntekter	4 531 988	10 388 821
Betalte skatter	-167 541	-716 370
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-8 021 755	-3 177 730
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Netto kontantstrøm av aksjer og andeler i andre selskaper	2 629 329	-1 518 827
Netto kontantstrøm av rentebærende verdipapirer	-2 898 405	4 235 325
Netto kontantstrøm av eiendom	378 720	370 254
Netto kontantstrøm av driftsmidler	-483 994	-866 702
Netto kontantstrøm av finansielle eiendeler	7 000 000	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	6 625 649	2 220 049
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		
Betaling av leieforpliktelser	-12 500	
Utbetalinger i forbindelse med skadeforebyggende fond/andre fond	-2 448 769	-2 818 482
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	-2 461 269	-2 818 482
Netto kontantstrøm for perioden	-3 857 375	-3 776 163
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-3 857 375	-3 776 163
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	7 274 389	11 050 553
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	3 417 014	7 274 390
Spesifikasjon av beholdning av kontanter og kontantekvivalenter		
Innskudd kredittinstitusjoner	170 597	204 670
Kontanter og bankinnskudd*	3 246 420	7 069 720
Sum kontanter og kontantekvivalenter	3 417 017	7 274 390
*Herav bundet på skattetrekkskonto	841 731	812 915

EGENKAPITALENDRING

Kroner	Fond for urealiserte gevinster	Natur- skadefond	Garanti- ordning	Andre Fond	Ny måling av netto ytelsesbasert pensjons- forpl./eiend.	Annen opptjent egenkapital	Sum egenkapital
1.1.-31.12.2021							
Egenkapital 31.12.2021	5 594 589	25 061 970	825 588	28 000 000	-10 887 778	199 345 705	247 940 074
Resultat før andre inntekter og kostnader	0	844 050	-50 703	0		-17 748 695	-16 955 348
Andre inntekter og kostnader							
Urealisert verdiendring							
Frende Holdning AS	-1 650 899						-1 650 899
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger					-1 940 971		-1 940 971
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet					485 237		485 237
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet	1 650 899	0	0	0	-1 455 734	0	3 106 633
Totalresultat	1 650 899	844 050	-50 703	0	-1 455 734	-17 748 695	-20 061 981
Reklassifisering utsatt skatt av sikkerhetsavsetning						251 517	251 517
Til/fra andre fond				-1 748 973		0	-1 748 973
Egenkapital 31.12.2022	3 943 690	25 906 020	774 885	26 251 027	-12 343 512	181 848 527	226 380 637
1.1.-31.12.2023							
Egenkapital 31.12.2022	3 943 690	25 906 020	774 885	26 251 027	-12 343 512	818 848 527	226 380 637
Resultat før andre inntekter og kostnader	0	-1 734 767	40 398	0	0	7 040 068	5 345 699
Andre inntekter og kostnader							
Urealisert verdiendring							
Frende Holdning AS	-3 827 559						-3 827 559
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger					1 233 785		1 233 785
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet					-308 446		-308 446
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet	-3 827 559	0	0	0	925 339	0	-2 902 220
Totalresultat	-3 827 559	-1 734 767	40 398	0	925 339	0	2 443 479
Reklassifisering utsatt skatt av sikkerhetsavsetning						251 517	251 517
Til/fra andre fond				-1 086 300		-488 695	-1 574 995
Endring i avsetning kundeutbytte						2 340 769	2 340 769
Egenkapital 31.12.2023	116 131	24 171 253	815 283	25 164 727	-11 418 173	190 992 186	229 841 407

NOTER

1. REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapet for 2023 er avlagt i samsvar med regnskapsloven og forskrift om årsregnskap for skadeforsikringsforetak (FOR-2015-12-18-1775). Årsregnskapsforskriften bygger i stor grad på EU-godkjent IFRS'er og tilhørende fortolkningsresultater.

Nye standarder

Varig Hadeland Forsikring har implementert IFRS 9 med virkning fra 1. januar 2023. IFRS 9 Finansielle instrumenter trådte i kraft 1. januar 2018. Foretaket benyttet muligheten til utsettelse av ikrafttredelsesdatoen og implementerte standarden med virkning fra 1. januar 2023.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter presenteres etter den direkte metoden, som gir opplysninger om vesentlige klasser av inn- og utbetalinger.

Innregning av inntekter og kostnader

Premieinntekter mv.

Forsikringspremier inntektsføres i takt med forsikringsperioden. Opptjente bruttopremier beregnes med utgangspunkt i de beløp foretaket har mottatt eller har til gode for forsikringsavtaler hvor forsikringsperioden er påbegynt før periodens avslutning (forfalte bruttopremier). Ved periodeslutt foretas en tidsavgrensning hvor forfalt premie som vedrører neste år periodiseres (endring i avsetning for ikke opptjent bruttopremie). Premieinntekter for egen regning beregnes ved at tilsvarende periodisering gjøres for premie for avgitt gjenforsikring, som reduserer de tilsvarende brutto

premiebeløpene. Premie for mottatt gjenforsikring klassifiseres som forfalte bruttopremier, og periodiseres i takt med forsikringsperioden.

Erstatningskostnader

Erstatningskostnader består av betalte bruttoerstatninger redusert med gjenforsikringsandel, i tillegg til endring i brutto erstatningsavsetning, også redusert med gjenforsikringsandel. Direkte og indirekte skadebehandlingskostnader inngår i erstatningskostnadene.

Erstatningskostnadene inneholder avviklingstap/-gevinst på tidligere års avsetninger.

Forsikringsrelaterte driftskostnader

Forsikringsrelatert driftskostnader består av forsikringsrelaterte administrasjonskostnader inkludert provisjoner for mottatt gjenforsikring og salgskostnader.

Netto inntekter fra investeringer

Finansinntekter består av renteinntekter på finansielle investeringer, mottatt utbytte, realiserte gevinster knyttet til finansielle eiendeler, endring i virkelig verdi av finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, samt gevinster på finansielle derivater. Renteinntekter innregnes i resultatet ved bruk av effektiv rente-metode. Finanskostnader består av rentekostnader på lån, realiserte tap knyttet til finansielle eiendeler, endringer i virkelig verdi av finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, resultatført verdifall på finansielle eiendeler og resultatført tap på finansielle derivater. Alle lånekostnader innregnes i resultatet ved bruk av effektiv rente-metoden.

Materielle eiendeler

Eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr

Innregning og måling

Eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr

vurderes til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger og akkumulerte tap ved verdifall. Anskaffelseskost inkluderer utgifter som er direkte henførbare til kjøp av eiendelen. Når utstyr eller vesentlige enkeltdele har ulik utnyttbar levetid, regnskapsføres de som separate komponenter. Eierbenyttet eiendom defineres som eiendom som brukes av Varig Hadeland Forsikring i utøvelse av sin virksomhet.

Etterfølgende utgifter

Etterfølgende utgifter innregnes i eiendelens balanseførte verdi hvis det er sannsynlig at de fremtidige økonomiske fordelene tilknyttet eiendelen vil tilflyte foretaket, og utgiften tilknyttet eiendelen kan måles pålitelig. Utgifter til reparasjoner og vedlikehold innregnes umiddelbart i resultatet når de påløper.

Avskrivninger

Hver komponent av eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr avskrives lineært over estimert utnyttbar levetid. Tomter, fritidshus og hytter avskrives ikke. Den forventede utnyttbare levetiden for inneværende og sammenlignbare perioder er som følger: • eierbenyttet eiendom: 10-50 år • anlegg og utstyr : 3-10 år Avskrivningsmetode, forventet utnyttbar levetid og restverdi vurderes årlig. Eiendelen nedskrives dersom gjenvinnbart beløp er lavere enn balanseført verdi.

Forsikringstekniske avsetninger

Avsetning for ikke opptjent bruttopremie

Avsetningen for ikke opptjent bruttopremie er en periodisering av forfalte premier. Avsetningen er relatert til de uopptjente delene av den forfalte premien. Det er ikke gjort fradrag for kostnader av noe slag før den forfalte premien er periodisert.

Brutto erstatningsavsetning

Erstatningsavsetningen skal dekke forventede fremtidige erstatningsutbetalinger for skadetilfeller som på rapporteringstidspunktet er inntruffet, men ikke ferdig oppgjort. Dette inkluderer både meldte saker (RBNS - reported but not settled) og skader som er inntruffet, men ikke meldt (IBNR - incurred but not reported). Avsetningene knyttet til kjente skader er individuelt vurdert av oppgjørsapparatet, mens IBNR-avsetningene er basert på erfaringstall, hvor man tar utgangspunkt i den tiden det tar fra en skade inntreffer (skadedato) til den meldes (meldt dato). Basert på erfaringer og porteføljens utvikling utarbeides det en statistisk modell for å beregne omfanget av etteranmeldte skader. Modellens godhet måles ved å beregne avvik mellom tidligere etteranmeldte skader og etteranmeldte skader som er estimert av modellen. Diskontering av erstatningsavsetninger gjennomføres som hovedregel ikke. Erstatningsavsetningen inneholder et element som skal dekke administrasjonskostnader som påløper i forbindelse med skadeoppgjør.

Tilstrekkelighetstest

Det gjennomføres en årlig tilstrekkelighetstest for å kontrollere at nivået på avsetningene er tilstrekkelige sammenlignet med foretakets forpliktelser. Gjeldende estimat på fremtidige erstatningsutbetalinger for det forsikringsansvaret foretaket har på rapporteringstidspunktet, samt tilhørende kontantstrømmer benyttes ved utførelsen av testen. Dette omfatter både skader som er inntruffet før rapporteringstidspunktet (erstatningsavsetningen) og skader som inntreffer fra rapporteringstidspunktet til neste hovedforfall (premieavsetningen). Eventuelt avvik mellom opprinnelig avsetning

og tilstrekkelighetstesten medfører avsetning for ikke avløpt risiko.

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring klassifiseres som en eiendel i balansen. Gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie og gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning inkluderes i gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring. Gjenforsikringsandelen reduseres med forventet tap på krav basert på objektive bevis ved verdifall.

Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter klassifiseres i en av følgende kategorier:

- Virkelig verdi over resultatet
- Amortisert kost
- Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes når foretaket blir part i instrumentets kontraktmessige vilkår. Førstegangsinnregning er til virkelig verdi, i tillegg til, for instrumenter som ikke er derivater eller måles til virkelig verdi over resultatet, transaksjonskostnader som er direkte henførbare til anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen eller den finansielle forpliktelsen. Normalt vil førstegangsinnregning tilsvare transaksjonsprisen. Etter førstegangsinnregning måles instrumentene som beskrevet nedenfor.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktmessige rettighetene til kontantstrømmer fra de finansielle eiendelene utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all

eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet

Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet måles til virkelig verdi på rapporteringstidspunktet. Endringer i virkelig verdi innregnes i resultatet i regnskapslinjen Netto urealiserte verdiendringer på investeringer (inkl. eiendom).

I kategorien til virkelig verdi over resultatet inngår klassene aksjer og andeler og rentebærende verdipapirer og utlån og fordringer

Finansielle instrumenter til amortisert kost

Finansielle instrumenter som ikke er innregnet til virkelig verdi måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden. Ved beregning av effektiv rente estimeres fremtidige kontantstrømmer, og alle kontraktmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning. Honorarer betalt eller mottatt mellom partene i kontrakten og transaksjonskostnader som kan henføres direkte til transaksjonen, inngår som en integrert komponent ved fastsettelsen av den effektive renten. Der hvor tidshorizonten for det finansielle instrumentets forfallstidspunkt er relativt kort benyttes den nominelle renten ved beregning av amortisert kost.

I kategorien finansielle instrumenter til amortisert kost inngår utlån og fordringer.

Definisjon av virkelig verdi

Etter førstegangsinnregning måles investeringer til virkelig verdi over resultatet lik den verdi den enkelte eiendel/forpliktelse kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. For finansielle instrumenter som omsettes i aktive markeder benyttes noterte markedspriser eller kurser fra forhandlere, mens for finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av egnede verdsettingsmetoder.

Verdifall på finansielle eiendeler

Utlån, fordringer og investeringer som holdes til forfall

For finansielle eiendeler som ikke måles til virkelig verdi vurderes det på rapporteringstidspunktet om det foreligger objektive bevis for at det har vært en reduksjon i den virkelige verdien av en finansiell eiendel eller gruppe av eiendeler. Objektive bevis kan være informasjon om betalingsanmerkninger, mislighold, utsteder eller låntaker i finansielle vanskeligheter, konkurs eller observerbare data som indikerer at det er en målbar reduksjon i fremtidige kontantstrømmer fra en gruppe finansielle eiendeler, selv om reduksjonen ennå ikke kan knyttes til en individuell finansiell eiendel i gruppen av eiendeler.

Det vurderes først om det eksisterer objektive bevis på verdifall på finansielle eiendeler som individuelt sett er vesentlige. Finansielle eiendeler som ikke er individuelt vesentlige eller som vurderes individuelt, men som ikke er utsatt for verdifall, vurderes gruppevis med hensyn til verdifall. Eiendeler med likeartede kredittrisikokarakteristikker grupperes sammen.

Dersom det foreligger objektive bevis for at en eiendel er utsatt for verdifall, beregnes tap ved verdifall til forskjellen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer diskontert med

den opprinnelige effektive renten. Tapet innregnes i resultatet.

Tap ved verdifall reverseres dersom reverseringen objektivt kan knyttes til en hendelse som finner sted etter at tapet ble innregnet. Reverseringen skal ikke resultere i at den balanseførte verdien av den finansielle eiendelen overstiger beløpet for det som amortisert kost ville ha vært dersom verdifallet ikke var blitt innregnet på tidspunktet da tapet blir reversert. Reversering av tidligere tap ved verdifall innregnes i resultatet.

Tilgjengelig for salg

For finansielle eiendeler tilgjengelig for salg foretas en vurdering av hvorvidt eiendelene er utsatt for tap ved verdifall hvert kvartal. Dersom en reduksjon i virkelig verdi av en eiendel klassifisert som tilgjengelig for salg, sammenlignet med anskaffelseskost, er vesentlig eller har vart mer enn ni måneder, blir akkumulerte tap ved verdifall, målt til forskjellen mellom anskaffelseskost og nåværende virkelig verdi, fratrukket tap ved verdifall på den finansielle eiendelen som tidligere har blitt innregnet i resultatet, fjernet fra egenkapitalen og innregnet i resultatet selv om den finansielle eiendelen ikke har blitt fraregnet. Tap ved verdifall som er innregnet i resultatet reverseres ikke i resultatet, men i andre resultatkomponenter.

Utbytte

Mottatt utbytte fra investeringer innregnes når foretaket har en ubetinget rett til å motta utbyttet. Avgitt utbytte innregnes som en forpliktelse i samsvar med regnskapslovens bestemmelser. Dette innebærer at utbytte fraregnes i egenkapitalen i det regnskapsåret det avsettes for.

Avsetninger

Avsetninger innregnes når foretaket har en lovmessig eller underforstått plikt som et

resultat av en tidligere hendelse, det er sannsynlig at dette vil medføre en utbetaling eller overføring av andre eiendeler for å gjøre opp forpliktelsen, og forpliktelsen kan måles pålitelig. Betingede eiendeler opplyses om i note dersom en tilførsel av økonomiske fordeler er sannsynlig. En betinget forpliktelse opplyses om i note med mindre det er lite sannsynlig at den medfører en utgående kapitalstrøm.

Hendelser etter balansedagen

Ny informasjon etter balansedagen om foretakets finansielle stilling på balansedagen er hensyntatt i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker foretakets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke foretakets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom dette er vesentlig.

Pensjoner

Pensjonsforpliktelser vurderes til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser som regnskapsmessig anses som opptjent på rapporteringstidspunktet. Fremtidige pensjonsytelser beregnes med utgangspunkt i forventet lønn på pensjoningstidspunktet. Pensjonsmidler vurderes til virkelig verdi. Netto pensjonsforpliktelse er differansen mellom nåverdien av de fremtidige pensjonsytelsene og virkelig verdi av pensjonsmidlene. Det avsettes for arbeidsgiveravgift i den perioden en underfinansiering oppstår. Netto pensjonsforpliktelse fremkommer i balansen på linjen for Pensjonsforpliktelser. Eventuell overfinansiering balanseføres i den grad det er sannsynlig at overfinansieringen kan utnyttes. En overfinansiering i en sikret ordning kan ikke motregnes mot en underfinansiering i en usikret ordning. Dersom det er en netto overfinansiering i den sikrede ordningen innregnes denne som Pensjonsmidler.

Periodens pensjonsopptjening (service cost) og netto rentekostnad (-inntekt) resultatføres løpende, og presenteres som en driftskostnad i resultatet. Netto rentekostnad beregnes ved å anvende diskonteringsrenten for forpliktelsen på begynnelsen av perioden på netto forpliktelsen. Netto rentekostnad består derfor av rente på forpliktelsen og avkastning på midlene.

Avvik mellom estimert pensjonsforpliktelse og estimert verdi av pensjonsmidler ved forrige regnskapsår og aktuarberegnet pensjonsforpliktelse og virkelig verdi av pensjonsmidlene ved årets begynnelse innregnes i andre inntekter og kostnader. Disse vil aldri bli reklassifisert over resultatet.

Gevinster og tap på avkortning eller oppgjør av en ytelsesbasert pensjonsordning innregnes i resultatet på det tidspunkt avkortningen eller oppgjøret inntreffer.

Pliktige tilskudd til innskuddsbasert pensjonsordning innregnes som personalkostnader i resultatet når de påløper.

Skatt

Skattekostnad består av summen av periodeskatt og utsatt skatt.

Periodeskatt

Periodeskatt er betalbar skatt på skattepliktig inntekt for året, basert på skattesatser som var vedtatt eller i hovedsak vedtatt på rapporteringstidspunktet, og eventuelle endringer i beregnet periodeskatt for tidligere år.

Utsatt skatt

Utsatt skatt beregnes på bakgrunn av forskjeller mellom balanseførte verdier og skattemessige verdier av eiendeler og forpliktelser på rapporteringstidspunktet. Forpliktelser ved utsatt skatt innregnes for alle skatteøkende midlertidige forskjeller. Eiendeler ved utsatt skatt innregnes for alle

skattereduserende midlertidige forskjeller i den grad det er sannsynlig at det oppstår fremtidige skattepliktige inntekter som de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes mot. Dersom utsatt skatt oppstår i forbindelse med førstegangsinnregning av en forpliktelse eller eiendel overtatt i en transaksjon som ikke er en virksomhetssammenslutning, og den ikke påvirker det finansielle eller skattepliktige resultatet på transaksjonstidspunktet, blir den ikke innregnet.

Innregning

Periodeskatt og utsatt skatt innregnes som kostnad eller inntekt i resultatregnskapet, med unntak av utsatt skatt på poster som er innregnet i andre resultatkomponenter, hvor skatten da innregnes i andre resultatkomponenter, eller i de tilfeller hvor den oppstår som følge av en virksomhetssammenslutning. Ved virksomhetssammenslutning beregnes utsatt skatt på differansen mellom virkelig verdi av eiendeler og forpliktelser overtatt i virksomhetssammenslutning og deres balanseførte verdi.

Transaksjoner med samarbeidende selskaper

Varig Hadeland Forsikring opererer som agent på vegne av Frende Skadeforsikring AS og Frende Livsforsikring AS. For disse tjenestene mottas det provisjoner. For de tjenester Frende Skadeforsikring AS yter Varig Hadeland Forsikring ved å drifte brann- og kombinertforretningen, betales en godtgjørelse til Frende Skadeforsikring AS. Avtalene med Frende Skadeforsikring AS løper i fem år fra 01.01.21 for deretter å bli rullerende årlig fornyet.

2. BRUK AV ESTIMATER

Utarbeidelsen av regnskapet i samsvar med IFRS og anvendelsen av de valgte regnskapsprinsipper innebærer at ledelsen må foreta vurderinger, utarbeide estimater og anvende forutsetninger som påvirker balanseført verdi av eiendeler og forpliktelser, inntekter og kostnader. Estimaterne og de tilhørende forutsetningene er basert på historisk erfaring og andre faktorer som er vurdert å være forsvarlig basert på de underliggende forholdene. Faktiske tall kan avvike fra disse estimatene. Estimaterne og de tilhørende forutsetninger blir gjennomgått regelmessig. Endringer i regnskapsmessige estimater innregnes i den perioden estimatene endres hvis endringen kun påvirker denne perioden, eller både i den perioden estimatene endres og i fremtidige perioder hvis endringene påvirker både eksisterende og fremtidige perioder.

Nedenfor omtales de regnskapsprinsippene som benyttes av Varig Hadeland Forsikring, hvor vurderinger, estimater og forutsetninger kan avvike vesentlig fra de faktiske resultatene.

Forsikringstekniske avsetninger

Bruk av estimater ved beregning av forsikringstekniske avsetninger gjelder hovedsakelig erstatningsavsetninger.

Forsikringsprodukter deles i hovedsak i to hovedgrupper, bransjer med kort eller lang avviklingstid. Med avviklingstid menes hvor lang tid det går fra et tap eller en skade inntreffer (skadedato) til tapet eller skaden er meldt og deretter utbetalt eller oppgjort. Korthalede bransjer er for eksempel forsikring av bygninger, mens langhalede bransjer primært omfatter forsikring av personer. Usikkerheten i korthalede bransjer er i

hovedsak knyttet til skadens størrelse. Brannkassen har kun forsikringsprodukter i den korthalede gruppen.

3. RISIKO OG KAPITALSTYRING

Oversikt

Risikostyring er en del av den daglige virksomheten i Varig Hadeland Forsikring. En helhetlig styring av risiko sikrer at ulike risikoer vurderes og håndteres på en konsistent måte. Formålet med risikostyring i Varig Hadeland Forsikring er at risikoeksponeringen ikke skal overstige risikoevnen. Gjennom en sterk risikostyring vil risikoer identifiseres, analyseres, kvantifiseres og styres både med sikte på å redusere usikkerhet og store økonomiske tap. Foretaket sin virksomhet innebærer både forsikringsmessig og finansiell risiko. Den forsikringsmessige risiko er knyttet til brann- og naturskadeforsikring overfor foretakets kunder, mens finansrisikoen er relatert til foretakets investeringsrisiko hovedsakelig knyttet til foretakets kapitalforvaltning.

Organisering

Styret har det overordnede ansvar for at risikonivået er tilfredsstillende sett i forhold til foretaket sin soliditet og risikovilje. Dette innebærer å sikre at det eksisterer nødvendige retningslinjer, rutiner og rapportering for en tilfredsstillende risikostyring og for at lover og forskrifter etterleves, samt at arbeidet med risikostyring og internkontroll er hensiktsmessig organisert og dokumentert.

Daglig leder er ansvarlig for risikostyringen. Det pågår en kontinuerlig prosess for å

forebygge og avdekke etterlevelsesrisiko ift. lover og forskrifter, samt interne policies og instruksjoner.

Forsikringsrisiko

Hovedgrunnlaget for forsikring er overføring av risiko fra forsikringstaker til forsikringssselskap. Varig Hadeland Forsikring mottar forsikringspremie fra et stort antall forsikringstakere, og til gjengjeld forplikter man seg som forsikringsgiver til å betale erstatning dersom en skade inntreffer. Forsikringsrisiko vil derfor utgjøre en stor del av den totale risikoeksponeringen. Forsikringspremier mottas på forhånd, og avsettes for å dekke fremtidige skadeutbetalinger. Risikoen i en enkelt forsikringskontrakt er sannsynligheten for at den forsikrede hendelse inntreffer og usikkerheten med hensyn til størrelsen av det påfølgende erstatningsbeløpet. Det ligger i forsikringskontraktens natur at denne risikoen er tilfeldig og derfor må estimeres.

Erfaring viser at jo større en portefølje av ensartede forsikringskontrakter er, desto mindre vil den relative variabiliteten omkring det forventede resultat være. Dessuten vil en mer diversifisert portefølje ha mindre sannsynlighet for påvirkning fra endringer i en delportefølje. Ved utforming av tegningspolicy er det tatt sikte på spredning mellom ulike typer forsikringsrisiko samt å oppnå en tilstrekkelig stor forsikringsbestand innenfor hver kategori til å redusere variabiliteten i det forventede resultatet.

Faktorer som kan ha negativ innvirkning på forsikringsrisiko i brannforsikring kan være mangel på risikospredning når det gjelder risikotype, forsikringssum og art av næringsvirksomhet som forsikringen dekker. Uventet økning i inflasjonen vil også ha negativ effekt på skadeutbetalinger.

Varig Hadeland Forsikring tilbyr kombinerte forsikringsprodukter og tilhørende naturskadeforsikring rettet mot privatkunder, landbruk og næringsliv i Norge. Varig Hadeland Forsikring er selv ansvarlig for de kombinertskader som inntreffer for sine kunder. Siden det er stor variasjon i brannskadenes størrelse er det kjøpt reassuranseskytelse hos Frende Skadeforsikring AS, i samarbeid med Varig Orkla Forsikring og Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal Gjensidig.

Med virkning fra 01.07.2022 er egenregningen 3.000.000 kroner; dvs at kun skader opp til denne grensen belaster Varig Hadeland Forsikrings regnskap.

Reassuranseprogrammet består hovedsakelig av ikkeproporsjonal reassurans og er basert på beregnet eksponering, skadehistorikk og kapitalstruktur.

Naturskadeforsikring i Norge ivaretas gjennom et obligatorisk medlemskap i Norsk Naturskadepool. Dette er en ordning myndighetene har bedt norske forsikringsselskaper administrere, og naturskadepremien fastsettes av myndighetene. Premien innkreves av forsikringsselskapene i tilknytning til brannforsikrede objekter. Gjennom denne ordningen blir Varig Hadeland Forsikring eksponert for sin markedsandel (basert på brannforsikringssum) av summen av erstatningene i det norske markedet. Poolen kjøper, på vegne av medlemmene, et eget reassuranseprogram, noe som ytterligere reduserer risikoeksponeringen til medlemsselskapene. Forsikringsrisikoen vurderes som moderat med de reassuransedekninger som er kjøpt.

Skadefrekvens og erstatningsstørrelse

Skadefrekvens og erstatningsstørrelse, gjennomsnittsskade, kan påvirkes av flere faktorer. En økning i skadefrekvens kan være

sesongbetont eller skyldes mer varig påvirkning. For forsikring av bygninger, inventar og løsøre vil vinterkulde føre til økt skadefrekvens for eksempel på grunn økt bruk av elektrisk strøm og fyring for oppvarming av hus. Mer varige endringer i skadefrekvensnivå kan oppstå for eksempel på grunn av endret kundeatferd og nye skadetyper. En varig endring i skadefrekvensnivå vil ha stor påvirkning på lønnsomheten. For brannforsikring er skadefrekvensen på et mye lavere nivå enn i mange andre bransjer.

Størrelsen på erstatningsbeløpene påvirkes av flere faktorer. I brannforsikring kan storskader få stor påvirkning på erstatningskostnadene. Antall storskader i løpet av et år viser stor variasjon fra et år til et annet. Dette gjelder spesielt for næringslivsmarkedet. De fleste bransjer vil ha en underliggende utvikling i gjennomsnittlig erstatningsbeløp på grunn av inflasjon. Historisk har skadeinflasjon for bygning vært noe høyere enn konsumprisindeksen.

Varig Hadeland Forsikring håndterer disse risikoene hovedsakelig gjennom tett oppfølging av utviklingen innen brann- og naturskadeforsikring, tegningsstrategi og aktiv skadebehandling.

Sensitivitetsanalyse – forsikringstekniske avsetninger

Beregning av forsikringstekniske avsetninger for en forsikringsportefølje innebærer at man skal finne et anslag for verdien av de fremtidige kontantstrømmer for erstatningsutbetaling, og det vil alltid være elementer av usikkerhet ved slike beregninger. Det er denne type usikkerhet som forbindes med avsetningsrisiko. Usikkerheten vil være avhengig av egenskaper ved risikotypen. Brann- og naturskadeforsikring er risiko med kort avviklingstid og er dermed mindre eksponert

for endringer som påvirker erstatningsutbetalinger i fremtiden.

Inflasjonsrisiko ligger latent i de fleste forsikringsprodukter. Effekten vil variere som følge av produktenes utforming og de vilkår som gjelder ved skadeoppgjør.

Endring i inflasjon (+/- 1-prosentpoeng)	2023	2022
Brannforsikring	324 132	367 674
Naturskadeforsikring	40 868	24 379
Totalt	365 000	392 053

Kapitalstyring

Kjernen i forsikring er overføring av risiko, og foretaket er eksponert for risiko både innen forsikrings- og investeringsvirksomheten. Identifisering, kvantifisering og styring av risiko utgjør en vesentlig del av virksomheten. Ethvert forsikringsselskap må sørge for at kapitalbasen er tilstrekkelig i forhold til risikoeksponeringen. På den annen side har solvenskapital, eller egenkapital, en kostnad.

Et viktig mål for kapitalstyring er å balansere disse to aspektene. Foretakets mål for kapitalstyring er å sikre tilstrekkelig kapitalisering i forhold til negative utfall uten at det skaper en vanskelig finansiell situasjon, samt sørge for at foretakets kapital anvendes på en mest mulig effektiv måte.

Strategi og reglement for kapitalforvaltningen spesifiserer kravene til foretakets kapital. Kapitalstyringen følges opp av daglig leder som påser at kravene gitt av styret etterleves.

Forsikringsvirksomheten er underlagt kapitalkrav fra myndighetene.

Kapitalsituasjon for foretaket rapporteres til relevante tilsynsmyndigheter. For foretaket er gjeldende regulatorisk krav basert på standardformelen gitt i Solvens II-regelverket. Foretaket har en sterk kapitalisering.

Regulatorisk kapitalkrav

Det regulatoriske kapitalkravet er beregnet ved bruk av standardformel i henhold til Solvens II-regler. Kapitalkravet for foretaket er 90,3 millioner kroner ved årsslutt. Tellende kapital er 225,8 millioner kroner. Dette gir en solvensmargin på 250 prosent.

Kapitalsituasjonen beregnes basert på foretakets forståelse og tolkning av krav og premisser gitt i lov og forskrift.

Tabell 1 – Regulatorisk solvenskapitalkrav (SCR)

Beløp i hele tusen	2023	2022
Tellende kapital til å dekke solvenskapitalkravet (SCR)	225 835	223 855
Solvenskapitalkrav (SCR)	90 345	79 457
Overskuddskapital	135 490	144 398
Solvensmargin etter Solvency II	250%	282%

Tellende kapital til å møte solvenskapitalkravet er differansen mellom eiendeler og forpliktelser beregnet i henhold til Solvens II prinsipper, justert for foreslått utbytte og ansvarlig lånekapital.

I tillegg til solvenskapitalkravet er det definert et absolutt minimums kapitalbehov. Dette kalles minstekapitalkravet (MCR). Faller kapitalen under dette nivået, vil det være forbudt å fortsette virksomheten.

Det er et regulatorisk minstekapitalkrav som skal være mellom 25 prosent og 45 prosent av solvenskapitalkravet.

Tabell 2 – Regulatorisk minstekapitalkrav (MCR)

Beløp i hele tusen	2023	2022
Minstekapitalkrav øvre grense (45% av SCR)	40 655	35 756
Minstekapitalkrav nedre grense (25% av SCR)	22 586	19 864
Minstekapitalkrav (MCR)	22 586	27 818
Forholdet mellom tellende ansvarlig kapital og MCR	987%	720%

Tellende kapital er delt inn i tre kapitalgrupper i henhold til Solvens II-regelverket. Foretaket har i hovedsak kapital i kapitalgruppe 1, som regnes for å være kapital av beste kvalitet.

Kapital i kapitalgruppe 2 består av avsetning til naturskadepital. Naturskadepital er kapital som bare kan brukes til å dekke krav etter naturskader, men som i en insolvent situasjon også kan benyttes til å dekke andre forpliktelser.

Tabell 3 – Tellende kapital til å møte kravet til kapital

Beløp i hele tusen	2023	2022
Basiskapital		
Kapitalgruppe 1	223 031	194 818
Kapitalgruppe 2	0	25 906
Kapitalgruppe 3	2 804	3 131
Sum basiskapital	225 835	223 855
Supplerende kapital	0	0
Total tellende ansvarlig kapital SCR	225 835	223 855
Kapitalgruppe 2 og 3 for Solvency II formål	2 804	23 473
Total tellende ansvarlig kapital MCR	223 031	200 382

De viktigste forskjellene mellom verdivurdering i henhold til Solvens II-prinsipper og regnskapsprinsipper er:

- Immaterielle eiendeler er verdsatt til null under Solvens II
- Hold-til-forfall-obligasjoner er vurdert til virkelig verdi under Solvens II, mens

- amortisert kost brukes for regnskapsformål
- Forsikringstekniske avsetninger er vurdert annerledes (se nedenfor for mer informasjon)
- Kundefordringer verdsettes til null i Solvens II, da kontantstrømmen relatert til disse inngår i beregningen av forsikringstekniske avsetninger (premieavsetningen)
- Garantiordningen er behandlet som en forpliktelse under Solvens II, mens det regnes som egenkapital i henhold til regnskapsprinsipper
- Ulik verdivurdering av utsatt skatt som følge av forskjellene ovenfor

Ifølge Solvens II-prinsipper er forsikringstekniske avsetninger gitt ved summen av et beste estimat og en risikomargin. For skadeforsikring kan beste estimat for forsikringstekniske avsetninger deles opp i premieavsetninger og erstatningsavsetninger. Tabellene nedenfor viser de forsikringstekniske avsetningene for foretaket i henhold til Solvens II-prinsipper og regnskapsprinsipper

Tabell 4 – Forsikringstekniske avsetninger

Beløp i hele tusen	Regnskap	Solvens II	Forskjell
Erstatningsavsetninger for skadeforsikringer	19 969	18 811	-1 158
Premieavsetning for skadeforsikringer	11 264	4 441	-6 822
Risikomargin		3 295	3 295
Sum forsikringstekniske avsetninger	31 233	26 548	-4 685

Erstatningsavsetningene for skadeforsikringer er diskontert i Solvens II, mens erstatnings-avsetningene ikke er diskontert i regnskapstallene. Alle øvrige forutsetninger for Solvens II formål er identiske med de regnskapsmessige forutsetninger.

Premieavsetningene for skadeforsikringer i Solvens II er beregnet som nåverdien av fremtidige kontantstrømmer for ikke avløpt risiko for kontrakter innen kontraktens grense. Premieavsetningene i henhold til regnskapsprinsipper tilsvarer ikke avløpt risiko av forfalt premie for kontrakter som gjelder på verdsettelsestidspunktet, hvor det ikke gjøres fradrag for eventuelle kostnader før den forfalte premien periodiseres. Den praktiske konsekvensen av denne forskjellen er i hovedsak at forventet fremtidig overskudd for kontraktene foretaket er ansvarlig for inkluderes som tellende kapital i Solvens II-balansen. At premieavsetningene i Solvens II er diskontert gir også en forskjell.

En risikomargin inkluderes i de forsikringstekniske avsetningene i henhold til Solvens II-prinsipper. Risikomargin beregnes som kostnaden ved å ha nødvendig kapital for eventuelt å avvikle virksomheten.

Merk at Solvens II rentekurver, uten volatilitetsjustering, benyttes for å beregne forsikringstekniske avsetninger. Ingen overgangsregler benyttes.

Regulatorisk solvenskapitalkravet er bygget opp for å ta høyde for ulike risikokilder.

Markedsrisiko er den største risikoen for Varig Hadeland Forsikring. Innen skadeforsikring er risikoen hovedsakelig knyttet til usikkerhet i forsikringsresultatet for det neste året (premierisiko), samt at risikoen for at erstatningsavsetningene ikke er tilstrekkelige (reserverisiko). Motpartsrisiko og operasjonell risiko bidrar også til kapitalkravet.

Det oppstår en diversifiseringsfordel siden alle risikoene ikke vil inntreffe på samme tid.

Tabell 5 – Regulatorisk solvenskapitalkrav

Beløp i hele tusen	2023	2022
Tilgjengelig kapital		
Kapitalkrav for skadeforsikringer	25 642	24 831
Kapitalkrav for markedsrisiko	79 271	68 557
Kapitalkrav for motpartsrisiko	1 018	1 070
Diversifisering	-16 347	-15 514
Basis solvenskapitalkrav	89 583	78 944
Operasjonell risiko	761	513
Sum regulatorisk solvenskapitalkrav	90 345	79 457

Regulatorisk usikkerhet relatert til Solvens II

Det er fortsatt noe usikkerhet knyttet til hvordan garantiavsetningen skal behandles i Solvens II. Finanstilsynet argumenterer for at garantiavsetningen skal behandles som en forpliktelse under Solvens II. Foretaket er av den oppfatning at særnorske avsetninger som faktisk er et egenkapitalelement, bør behandles som solvenskapital. Foretaket vil fortsette å arbeide for et regelverk i tråd med dette. Inntil en endelig avklaring foreligger er garantiavsetningen behandlet som forpliktelse under Solvens II.

4. PREMIEINNTEKTER OG ERSTATNINGSKOSTNADER MV. I SKADEFORSIKRING

	Kombinertforretning Norge	Naturforretning Norge	Sum Norge
Forfalte premier			
Brutto – direkte forretning og mottatt proporsjonal gjenforsikring	24 208 594	1 737 038	25 945 632
Gjenforsikringsandel	-1 041 315	-252 106	-1 293 421
For egen regning	23 167 279	1 484 932	24 652 211
Opptjente premier			
Brutto – direkte forretning og mottatt proporsjonal gjenforsikring	21 412 105	1 535 469	22 947 574
Gjenforsikringsandel	-1 041 315	-252 106	-1 293 421
For egen regning	20 370 790	1 283 363	21 654 153
Erstatningskostnader			
Brutto – direkte forretning og mottatt proporsjonal gjenforsikring	-15 674 840	-3 018 130	-18 692 971
Gjenforsikringsandel	1 164 719	-	1 164 719
For egen regning	-14 510 121	-3 018 130	-17 528 252
Påløpte brutto erstatningskostnader			
Inntruffet i år brutto	-5 206 661	-3 102 990	-8 309 652
Inntruffet tidligere år brutto	-10 468 179	84 860	-10 383 319
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	10 580 884	682 679	11 263 563
Brutto erstatningsavsetning	17 423 613	2 545 564	19 969 177

5. TRANSAKSJONER MELLOM VARIG HADELAND FORSIKRING OG FRENDE SKADEFORSIKRING AS

	2023	2022
Provisjon fra Frende	3 149 493	2 196 942
Provisjon, sluttoppgjør fra Gjensidige	0	8 496 066
Provisjon fra andre	97 246 928	62 950
Sum andre forsikringsrelaterte inntekter	3 246 928	10 755 959

Andre forsikringsrelaterte inntekter (provisjoner)

Vi mottar provisjon for salg av forsikringer fra Frende Skadeforsikring AS og Frende Livsforsikring AS. I 2022 er det dessuten mottatt sluttoppgjør på tidligere avtale med Gjensidige.

Administrasjonskostnader

Frende Skadeforsikring ASA yter tjenester knyttet til brannforretningen. I resultatregnskapet inngår kostnaden i Forsikringsrelaterte adm.kostnader.

	2023	2022
Kostnader brannforretningen	1 894 065	1 274 760

6. FORSIKRINGSRELATERTE KOSTNADER

	2023	2022
Forsikringsrelaterte adm. kostnader		
Avskrivninger og verdiendringer	288 975	207 676
Lønns- og personalkostnader	16 381 644	12 605 672
Honorarer tillitsvalgte	695 000	653 000
IKT-kostnader	472 838	88 046
Godtgjørelse til revisor (inkl. mva)	168 566	322 546
Andre kostnader	7 961 161	7 335 258
Avgitt kostnader knyttet til mottatt provisjon	-14 383 399	-11 769 889
Avgitt lønns- og personalkostnader salg	-9 505 113	-7 778 003
Sum	2 079 672	1 664 305
Salgskostnader:		
Lønns- og personalkostnader	9 505 113	7 778 003
Øvrige salgskostnader	450	0
Sum	9 505 563	7 778 003

7. LØNN OG GODTGJØRELSE

	2023	2022
Lønns- og personalkostnader		
Lønn	11 171 940	8 876 186
Arbeidsgiveravgift	2 621 553	2 097 360
Pensjonskostnader – innskuddsbasert pensjonsordning	914 259	466 303
Pensjonskostnader – avtalefestet pensjon (AFP)	207 809	155 515
Pensjonskostnader – ytelsesbasert pensjonsordning	524 412	371 768
Andre personalkostnader	941 671	638 540
Sum lønns- og personalkostnader	16 381 644	12 605 672
Gjennomsnittlig antall årsverk	18	14
Forskuddstrekk lønn		
Forskuddstrekk lønn	619 045	594 302
Bundne skattetreksmidler i bank	814 731	812 915
Lønn/godtgjørelse til:		
Daglig leder	1 779 589	1 851 372
Årets pensjonsopptjening/-premie	327 367	289 656
Honorar tillitsvalgte		
Honorar styret	569 000	563 000
Honorar tildelingskomite Varigfondet	48 000	42 000
Honorar valgkomite	75 000	42 000
Honorar Generalforsamling	51 000	48 000
Spesifikasjon av revisors godtgjørelse		
Revisjon	152 166	182 000
Revisjon – rådgivning skatt	12 875	36 250
Rådgivning – annen rådgivning	3 525	62 500
Sum	168 566	280 750

8. ANDRE FORSIKRINGSRELATERTE DRIFTSKOSTNADER

	2023	2022
Kostnader knyttet til mottatt provisjon	14 383 399	11 769 889
Sum andre forsikringsrelaterte driftskostnader	14 383 399	11 769 889

9. SKATT

	2023	2022
Midlertidige forskjeller		
Driftsmidler	-4 707 174	-4 931 233
Pensjonsforpliktelse/-midler	2 687 072	433 371
Sum midlertidige forskjeller over resultatet	-2 020 102	-4 497 862
Aksjer, andeler, obligasjoner og øvrige verdipapirer	1 521 291	-2 218 733
Fremførbart underskudd	-39 341 856	-22 928 882
Netto midlertidige forskjeller	-39 840 667	-29 645 477
Utsatt skattefordel	9 960 167	7 411 369
Utsatt skatt knyttet til avvikling av sikkerhetsavsetning		
Reklassifisering av sikkerhetsavsetning fra 01.01.2016	4 024 272	5 030 340
Utsatt skatt	-1 006 068	-1 257 585
Utsatt skatt/ (utsatt skattefordel) direkte mot egenkapitalen	-56 929	736 754
Utsatt skatt/ (utsatt skattefordel) over resultatet	2 857 244	864 705
Endring balanseført utsatt skatt/utsatt skattefordel	2 800 315	1 601 459
Beregning av skattepliktig inntekt		
Resultat før skattekostnad	2 488 455	-17 820 072
Estimatavvik pensjonsforpliktelser	1 233 785	-1 940 971
Regnskapsmessig gevinst ved salg av aksjer	-2 249 481	-7 601 971
Netto verdiendring finansielle omløpsmidler	-14 464 413	29 840 450
Aksjeutbytte og avkastning etter fritaksmetoden	-3 109 267	-9 152 671
Tilbakeføring 3% av skattefrie inntekter etter fritaksmetoden	93 278	274 580
Inntektsføring 10% av sikkerhetsavsetning	1 006 068	1 006 068
Skatt av formue	401 391	653 823
Andre permanente forskjeller	49 289	232 699
Endring i midlertidige forskjeller	-2 477 761	807 115
Endring fremførbart underskudd	17 028 656	3 700 920
Skattepliktig inntekt	0	0
Spesifikasjon av betalbar skatt		
Betalbar skatt av inntekt	0	0
Betalbar skatt av formue	580 384	654 980
Betalbar skatt i balansen	580 384	654 980
Spesifikasjon av skattekostnad		
Betalbar skatt av inntekt	0	0
Endring utsatt skatt/utsatt skattefordel	-2 857 656	-902 652
Korreksjon tidligere år	412	37 947
Skattekostnad i regnskapet	-2 857 244	-864 705
Klassifisering av formuesskatt		
Kostnad formuesskatt klassifiseres som andre kostnader	401 391	653 803
Avstemming av skattekostnad		
Skattekostnad i regnskapet	-2 857 244	-864 705
Skatt av resultat før skattekostnad	622 114	-4 455 018
Forsk. mellom årets skattekostnad og 25% av res. før skatt	-3 479 358	3 590 313
Forklaring på hvorfor årets skattekostnad ikke utgjør 25%		
Skatt av endring midlertidige forskjeller verdipapirer	935 006	-260 886
Skatt av permanente forskjeller	-4 568 284	3 813 252
Korreksjon tidligere år	412	37 947
Andre avvik	153 508	0
Sum differanse	-3 479 358	3 590 313

10. EIERBENYTTET EIENDOM, ANLEGG OG UTSTYR

2022	Eierbenyttet eiendom	Anlegg og utstyr
Anskaffelseskost pr. 01.01.2022	9 914 118	1 572 007
Tilgang i året	0	866 702
Avgang i året	0	0
Anskaffelseskost pr. 31.12.2022	9 914 118	2 438 710
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 01.01.2022	-7 692 285	-854 120
Årets ordinære avskrivninger	-6 937	-207 676
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 31.12.2022	-7 699 222	-1 061 796
Bokført verdi 31.12.2022	2 214 896	1 376 914
Avskrivningsmetode	Lineært	Lineært
Utnyttbar levetid (år)	33 år	5-7 år

2023	Eierbenyttet eiendom	Anlegg og utstyr
Anskaffelseskost pr. 01.01.2023	9 914 118	2 438 710
Tilgang i året	638 547	483 994
Avgang i året	0	0
Anskaffelseskost pr. 31.12.2023	10 552 665	2 922 703
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 01.01.2023	-7 699 222	-1 061 796
Årets ordinære avskrivninger	-19 437	-276 475
Avgang ordinære avskrivninger	0	0
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 31.12.2023	-7 718 659	-1 338 271
Bokført verdi 31.12.2023	2 834 006	1 584 433
Avskrivningsmetode	Lineært	Lineært
Utnyttbar levetid (år)	33 år	5-7 år

Balanseført leieavtale	2023	2022
I eierbenyttet eiendom inngår nåverdi av leieavtale for lokaler Leieavtalen har en varighet på 5 år. Motsvarende leieforpliktelser inngår i andre forpliktelser.		
Aktivert leieavtale	638 547	
Avskrivning i år	-12 500	
Bokført verdi 31.12.23	626 047	
Bokført leieforpliktelse	626 047	

	2023	2022
Markedsverdi av tomter og eierbenyttede eiendommer (skjønn)	9 100 000	11 000 000
Balanseført verdi av tomter og eierbenyttede eiendommer	2 834 006	2 214 896
Merverdi utover balanseført verdi	6 265 994	8 785 104

11. FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER

Virkelig verdi

Finansielle eiendeler og forpliktelser som innregnes til virkelig verdi har balanseført verdi lik den verdi den enkelte eiendel/forpliktelse kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Instrumenter klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av instrumentene.

Nedenfor redegjøres for de ulike verdsettelsesnivåene og hvilke finansielle eiendeler/forpliktelser som inngår på hvilke nivåer.

Kvoterte priser i aktive markeder

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendel/forpliktelses virkelige verdi. En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på kvoterte priser i aktive markeder dersom virkelig verdi er fastsatt basert på priser som er enkelt og regelmessig tilgjengelige og representerer faktiske og regelmessig forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. Finansielle eiendeler/forpliktelser som verdsettes basert på kvoterte priser i aktive markeder klassifiseres som nivå én i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå én i verdsettelseshierarkiet:

- Børsnoterte aksjer
- Stats- og statsgaranterte obligasjoner/verdipapirer med fast avkastning
- Børsnoterte fond (ETF)
- Børsnoterte ansvarlige lån

Verdsettelse basert på observerbare markedsdata

Verdsettelse basert på observerbare markedsdata Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi av finansielle eiendeler/forpliktelser fortrinnsvis ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på observerbare markedsdata dersom virkelig verdi er fastsatt med referanse til priser som ikke er kvoterte, men som er observerbare enten direkte (som priser) eller indirekte (derivert fra priser).

Følgende finansielle eiendeler/forpliktelser er klassifisert som nivå to i verdsettelseshierarkiet:

- Valutaterminer, aksjeopsjoner, fremtidige renteaftaler og valutaswapper hvis virkelige verdi er derivert fra verdien av underliggende instrumenter. Derivatene i disse kategoriene verdsettes ved hjelp av allment brukte verdsettelsesmetoder for derivater (opsjonspringsmodeller etc.).
- Aksjefond, obligasjonsfond, hedgefond og kombinasjonsfond hvis virkelige verdi er bestemt å bakgrunn av verdien av instrumentene som fondene har investert i.
- Sertifikater, obligasjoner og indeksobligasjoner som ikke er noterte, eller som er noterte, men hvor det ikke forekommer regelmessige transaksjoner. De unoterte instrumentene i disse kategoriene

verdsettes basert på observerbare rentekurver og estimert kredittspread der hvor det er aktuelt.

Verdsettelse basert på ikke-observerbare markedsdata

Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, verdsettes finansielle eiendeler/forpliktelser ved hjelp av verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på ikke-observerbare markedsdata dersom virkelig verdi er fastsatt uten å være basert på kvoterte priser i aktive markeder, og heller ikke er basert på observerbare markedsdata. Finansielle eiendeler/forpliktelser som er verdsatt basert på ikke-observerbare markedsdata er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet:

- Unoterte private equity-investeringer (PE) og lokale eiendomsinvesteringer.
- PE-investeringene som ikke er organisert som fond verdsettes ved hjelp av kontantstrømsanalyser, prismultipler og nylige markedstransaksjoner. PE-investeringene som er organisert som fond verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier (Net Asset Value) fra fondsforvaltere i henhold til IPEV-retningslinjer (International Private Equity and venture capital Valuation) fastsatt av Equity Venture Capital Association. NAV-verdiene fastsettes av fondsforvaltere ved hjelp av den/de verdsettelsesmetoder i IPEV-retningslinjene som anses som best egnet til å estimere virkelig verdi, gitt de faktiske omstendigheter, for hver underliggende

investering. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering. NAV-verdiene justeres deretter for objektive hendelser i de enkelte fond siden forrige rapporteringsdato. Den typiske objektive hendelse er utvikling i verdi på underliggende børsnoterte selskaper siden siste rapportering fra fondet.

- Eiendomsfond. Eiendomsfondene verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier fra fondsforvaltere. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering.
- Varig Hadeland Forsikring egne utlån

Verdsettelsesprosess finansielle eiendeler klassifisert som nivå tre

Investeringsansvarlig i samråd med daglig leder fastsetter hvilke verdsettelsesmodeller som skal benyttes ved verdsettelse av finansielle eiendeler klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet. Evaluering av modellene gjøres ved behov. Investeringenes virkelige verdier og resultater samt overholdelse av fastsatte rammer rapporteres ukentlig til daglig leder samt månedlig til styret.

Sensitivitet finansielle eiendeler nivå tre

Sensitivitetsanalysen for finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata viser resultateffekten av realistiske og plausible markedsutfall. Generelle markedsnedganger eller forverrede framtidssutsikter kan påvirke forventning om fremtidige kontantstrømmer eller anvendte multipler som igjen vil medføre at verdien reduseres. Et verdifall på ti prosent anses som et realistisk og plausibelt markedsutfall for både aksjer og andeler, samt rentebærende verdipapirer som inngår i nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

Spesifikasjon av finansielle eiendeler og forpliktelser

	Balanseført verdi 31.12.2023	Virkelig verdi 31.12.2023	Balanseført verdi 31.12.2022	Virkelig verdi 31.12.2022
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	146 593 597	146 593 597	136 249 055	136 249 055
Rentebærende verdipapirer	60 174 834	60 174 834	53 367 291	53 367 291
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi via Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet				
Aksjer og andeler	29 974 880	29 974 880	33 802 439	33 802 439
Utlån og fordringer				
Utlån	170 597	170 597	7 204 670	7 204 670
Fordringer i forbindelse med direkte forretning og gjenforsikring	4 745 800	4 745 800	7 260 603	7 260 603
Andre eiendeler	19 200 244	19 200 244	18 040 366	18 040 366
Forskudd og opptjente inntekter	866 679	866 679	867 956	867 956
Sum finansielle eiendeler	275 030 565	275 030 565	265 996 807	265 996 807
Finansielle forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til amortisert kost				
Ansvarlig lån	0	0	0	0
Andre forpliktelser	18 374 857	18 374 857	14 187 301	14 187 301
Forpliktelser i forbindelse med forsikring og gjenforsikring	0	0	0	0
Forpliktelser innen konsernet	0	0	0	0
Sum finansielle forpliktelser	18 374 857	18 374 857	14 187 301	14 187 301

Verdsettelseshierarki

2023	Nivå 1 Kvoterte priser i aktive markeder	Nivå 2 Verds, teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verds. teknikk basert på ikke obs. markedsdata	SUM
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	108 450 424		38 143 173	146 593 597
Rentebærende verdipapirer		60 174 834		60 174 834
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi via Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklass. til resultatet				
Aksjer og andeler			29 974 880	29 974 880
Finansielle eiendeler målt til amortisert kost				
Utlån	0			0
Samlet	108 450 424	60 174 834	68 118 053	236 743 311

2022	Nivå 1 Kvoterte priser i aktive markeder	Nivå 2 Verds, teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verds. teknikk basert på ikke obs. markedsdata	SUM
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	94 005 097		42 243 958	136 249 055
Rentebærende verdipapirer		53 367 291		53 367 291
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi via Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklass. til resultatet				
Aksjer og andeler			33 802 439	33 802 439
Finansielle eiendeler målt til amortisert kost				
Utlån		7 000 000		7 000 000
Samlet	94 005 097	60 367 291	76 046 397	230 418 785

Avstemming finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3)

	2023	2022
	Aksjer og andeler	Aksjer og andeler
Pr. 01.01	76 046 397	82 758 573
Netto realisert/urealisert gevinst over resultatet	(4 222 361)	(4 782 694)
Netto realisert/urealisert gevinst vist som Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet	(3 827 559)	(1 650 899)
Kjøp	666 666	12 776 969
Salg	(545 090)	(13 055 552)
Oppgjør	-	-
Overføring til/fra nivå 3	-	-
Pr. 31.12	68 118 053	76 046 397
Andel av netto realisert/urealisert gevinst over resultatet og som inngår i Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklass. til resultatet, som relaterer seg til instrumenter som eies pr. 31.12	(7 409 367)	13 295 639

12. AKSJER OG ANDELER

Norske Aksjer	Markedsverdi
Frende Holding AS	29 974 880
Brage Finans AS	9 628 869
Bileiendom Holding AS	4 752 000
Bryggerikvartalet AS	10 998 600
Karihaugveien AS	359 590
Ramsalt Hotell Holding AS	3 458 400
Landbrukets fagråd Hadeland Ba	15
Hadelandshagen AS	100 000
HAPRO AS	50 000
IF Eiendomsfond AS	8 397 744
DNB Private Equity I ASA	397 955
Sum norske aksjer	68 118 053
Norske aksjefond	Markedsverdi
Actic Norwegian Value Creation	17 546 128
Alfred Berg Aktiv	18 226 345
Sum norske aksjefond	35 772 473
Utenlandske aksjefond	Markedsverdi
Ako Global Long Only UCITS Fund CF1 NOK	3 854 504
Ako Global Long Only UCITS Fund D1 USD	7 485 931
Egerton Capital Equity Fund I NOK	6 353 687
Egerton Capital Equity Fund NOK hedged	4 189 644
Fundsmith Equity Fund	6 889 578
GMO Quality Investment Fund Class DH NOK	5 042 858
GMO Quality Investment Fund Class USD	6 327 427
RBC Vision Global Horizon Equity Fund NOK H	3 821 989
RBC Vision Global Horizon Equity Fund USD	7 086 933
SGA Global Growth Fund NOK hedged	3 050 914
SGA Global Growth Fund M USD	7 737 542
T. Rowe Price Global Focused Growth NOK	5 070 353
T. Rowe Price Global Focused Growth Responsible	5 766 591
Sum utenlandske aksjefond	72 677 951
Sum aksjer og andeler	176 568 477

13. UTLÅN OG FORDRINGER

Utlån og fordringer som måles til amortisert kost	2023	2022
Ansvarlig lån	0	7 000 000
Sum utlån og fordringer som måles til amortisert kost	0	7 000 000

Utlån og fordringer som måles til virkelig verdi	2023	2022
Innskudd hos kredittinstitusjoner	170 597	204 670
Sum utlån og fordringer som måles til virkelig verdi	170 597	204 670

14. PENSJON

Varig Hadeland Forsikring er forpliktet til å ha en tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Foretakets pensjonsordninger oppfyller lovens krav.

Varig Hadeland Forsikring har både innskuddsbaserte og ytelsesbaserte pensjonsordninger for sine ansatte. Den ytelsesbaserte pensjonsordningen er lagt i en egen pensjonskasse og er lukket for nyansatte. Nyansatte blir meldt inn i den innskuddsbaserte pensjonsordningen.

Innskuddsbasert pensjonsordning

Innskuddspensjon er en privat pensjonsordning som er et supplement til folketrygden. Ytelsene fra pensjonsordningen kommer i tillegg til alderspensjon fra folketrygden. Pensjonsalder er 70 år.

Den innskuddsbaserte ordningen er en ordning hvor foretaket betaler faste innskudd til et fond eller en pensjonskasse, og hvor det ikke foreligger noen juridisk eller underforstått forpliktelse til å betale

ytterligere innskudd. Satsene er syv prosent av lønn mellom 0 og 7,1 G og 20 prosent av lønn mellom 7,1 og 12 G.

Videre inngår i ordningen uførepensjon, ektefelle-/samboerpensjon og barnpensjon etter nærmere bestemte regler.

Ytelsesbasert pensjonsordning

Beskrivelse av ordningen

Alderspensjon sammen med ytelser fra folketrygden og hensyntatt eventuelle fripoliser fra tidligere arbeidsforhold utgjør ca 70 prosent av lønn ved fratredelsesalder, forutsatt full opptjeningstid på 30 år. Pensjonsalderen er 70 år, men for assurandørene gjelder en pensjonsalder på 65 år.

Den ytelsesbaserte ordningen er en ordning som gir de ansatte kontraktmessige rettigheter til fremtidige pensjonsytelser. Videre inngår i ordningen uførepensjon, ektefelle-/samboerpensjon og barnpensjon etter nærmere bestemte regler.

I tillegg har Varig Hadeland Forsikring pensjonsforpliktelser overfor enkelte

arbeidstakere ut over den ordinære kollektivavtalen. Dette gjelder ansatte med lavere pensjonsalder, arbeidstakere med lønn over 12 G og tilleggspensjoner.

Den ordinære alderspensjonen er en sikret ordning hvor arbeidsgiver bidrar med innbetaling til pensjonsmidler. Pensjon ut over den ordinære kollektivavtalen er en usikret ordning som betales over driften.

Aktuarielle forutsetninger

Fastsatte aktuarielle forutsetninger fremkommer av tabellen.

Diskonteringsrenten er den forutsetningen som har størst innvirkning på verdien av pensjonsforpliktelsen. Lønnsregulering, pensjonsregulering og Gregulering er basert på historiske observasjoner og forventet fremtidig inflasjon. Lønnsveksten er satt til 4,0 prosent (3,7), og er justert for alder basert på avtagende lønnskurve.

Diskonteringsrenten er basert på en rentekurve som fastsettes med utgangspunkt i OMF-renten (obligasjoner med fortrinnsrett). Diskonteringsrenten er basert på observerte renter frem til cirka ti år. Markedets langsiktige syn på rentenivå er estimert basert på realrentekrav, inflasjon og fremtidig kredittrisiko. I perioden mellom de observerte renter og de langsiktige markedsforventninger er det gjort en interpolasjon. Det er således beregnet en diskonteringskurve for hvert år som det skal utbetales pensjon.

Sensitivitetsanalysen er basert på at kun én forutsetning endres om gangen og at alle andre holdes konstant. Dette er sjeldent tilfelle da flere av forutsetningene samvarierer. Sensitivitetsanalysen er utarbeidet ved bruk av samme metode som er lagt til grunn i den aktuarielle beregningen av pensjonsforpliktelsen i balansen.

Risiko

Risiko i netto pensjonsforpliktelse er en kombinasjon av selve pensjonsordningen, pensjonsforpliktelsen, pensjonsmidler, finansieringsnivå og samvariasjon mellom pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler.

Varig Hadeland Forsikring er utsatt for finansiell risiko siden pensjonsmidlene forvaltes i Storebrand som en investeringsvalgportefølje. Finansiell risiko er knyttet til investeringer i aksjer, rentebærende verdipapirer og eiendom. Investeringer foretas hovedsakelig i verdipapirfond og obligasjoner. Den finansielle risikoen omfatter aksje-, rente-, kreditt-, valuta- og likviditetsrisiko, hvorav den største risikofaktoren er renterisiko.

Finansiell risiko i pensjonsmidler estimeres ved bruk av definerte stressparametere for hver aktivaklasse samt forutsetninger om hvordan utviklingen i de ulike aktivklassene samvarierer.

Pensjonsmidlene er høyere enn de beregnede pensjonsforpliktelsene. Imidlertid er bruken av pensjonsmidlene til å betale fremtidige premier begrenset, og det forventes at deler av overfinansieringen vil bli brukt til å øke pensjonsutbetalingene. En økning i forpliktelsene (som for eksempel som følge av rentefritak) vil bli delvis motvirket av en reduksjon i overfinansieringen. Renteoppgang leder til et fall i forpliktelsene som isolert sett kan lede til en økt overfinansiering. Risikofaktorene under må således ses i lys av overfinansieringen.

Renterisiko

Pensjonsmidlenes eksponering mot renterisiko ansees som moderat som følge av markedsverdivektet durasjon.

Pensjonsforpliktelsen vil stige med 12,4 prosent ved et parallelt skift i hele rentekurven (rentefall) på minus et

prosentpoeng. Verdien vil falle med 9,8 prosent ved en renteøkning på et prosentpoeng.

Kredittrisiko

Pensjonsmidlenes eksponering mot kredittrisiko ansees som moderat. Hovedtyngden av pensjonskassens renteinvesteringer skal være innenfor «investment grade».

Pensjonsforpliktelsene er eksponert mot noe kredittrisiko da den norske OMF-renten, som er utgangspunkt for fastleggelsen av diskonteringsrente, inneholder en viss kredittrisiko.

Levetid og uførhet

Levetidsforutsetningene er basert på tabellen K2013BE som rapportert av FNO (Finans Norge) AS.

Uførehyppigheten er basert på tabellen IR73. Denne måler uførheten på lang sikt. Forekomsten av uførhet er lav sammenliknet med mange andre arbeidsgivere.

Selskapets ansatte kan bli involvert i større katastrofelignende hendelser som flyulykker, bussulykker, tilskuer til sportsarrangement eller hendelser på arbeidsplassen. Dersom en slik hendelse inntreffer, vil pensjonsforpliktelsen kunne øke betraktelig. Det er investert i katastrofeforsikringer som gjør at selskapet får erstatning dersom en slik hendelse inntreffer.

Lønnsutvikling

De fremtidige pensjonsytelsene avhenger av den fremtidige lønnsutvikling og utviklingen i Folketrygdens grunnbeløp (G). Dersom selskapets lønnsutvikling er lavere enn økningen i G, reduseres ytelsene.

Lønnsvekst vil avvike fra den banen som er fastlagt ved at ansatte får høyere eller lavere lønnsvekst enn det som banen tilsier. Selskapet styrer lønnsutvikling for ansatte

basert på tariffavtaler og individuelle avtaler. Fra år til år kan det forekomme hopp i lønnsnivå.

Dersom lønnsveksten blir ett prosentpoeng høyere vil det føre til 3,2 prosent økning av forpliktelsen. Dersom lønnsveksten blir ett prosentpoeng lavere faller forpliktelsen med 2,9 prosent. Dersom G øker med ett prosentpoeng faller forpliktelsen med 1,5 prosent.

Minstekrav til nivået på pensjonsmidler

Pensjonsmidlene må tilfredsstillte visse minstekrav definert i norsk lov, forskrifter og pålegg fra Finanstilsynet.

Dersom nivået på pensjonsmidlene blir lavere enn en nedre grense, vil selskapet måtte innbetale ekstra pensjonsmidler for å dekke opp for den nedre grensen. Under visse forutsetninger vil også selskapet få tilbakebetalt pensjonsmidler.

I Storebrand måles risiko basert på krav fastsatt av Finanstilsynet i form av stresstester. Disse testene skal reflektere 99,5 prosent «value at risk». Pensjonskassen har en bufferkapitalutnyttelse på cirka 75 prosent, noe som tilsier at det ikke er krav om å tilføre pensjonsmidler for å bedre pensjonskassens soliditet.

Privat avtalefestet pensjonsordning (AFP)

Varig Hadeland Forsikring er som medlem i FNO tilknyttet AFP-avtale for sine ansatte. AFP er en ytelsesbasert ordning som er finansiert i fellesskap av svært mange arbeidsgivere.

Pensjonsordningens administrator har ikke fremlagt beregninger som fordeler pensjonsordningens midler eller forpliktelser til de enkelte medlemsforetakene. Foretaket innregner således ordningen som en innskuddsordning.

Dersom pensjonsordningens administrator framlegger slike fordelinger kan det lede til at ordningen skal innregnes som en ytelsesordning. Imidlertid er det vanskelig å fremkomme med fordelingsnøkler som kan aksepteres av foretaket. En fordelingsnøkkel basert på foretakets andel av samlet årlig lønn vil ikke kunne aksepteres da denne nøkkelen er for enkel og ikke vil reflektere de økonomiske forpliktelsene på en adekvat måte.

Oversikt pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler

	Sikret 2023	Usikret 2023	Sum 2023	Sikret 2022	Usikret 2022	Sum 2022
Antall aktive medlemmer	4	1	5	4	1	5
Antall pensjonister	9	6	15	9	6	15
Nåverdi av pensjonsforpliktelsen						
Pr. 01.01	18 778 695	3 125 695	21 904 601	20 732 883	1 449 766	22 182 649
Korreksjon av åpningsbalansen			0			0
Årets pensjonsopptjening	320 954	148 980	469 935	302 092	67 143	369 235
Arbeidsgiveravgift av årets opptjening	61 302	28 455	89 758	577 700	12 824	70 524
Rentekostnad	680 944	116 406	797 350	396 660	28 608	425 268
Aktuarielle gevinster og tap	-1 706 749	-99 755	-1 806 504	-1 515 406	1 579 296	63 889
Arbeidsgiveravgift av innbetalte pensjonsmidler	-245 513	-2 150	-247 663	-186 907	-1 881	-188 788
Virkning av den øvre grensen for eiendelen	0	0	0	0	0	0
Pr. 31.12	16 747 647	3 306 586	20 054 233	18 778 695	3 125 906	21 904 601
Beløp innregnet i balansen						
Nåverdi av pensjonsforpliktelsen	16 747 647	3 306 586	20 054 233	18 778 695	3 125 906	21 904 601
Virkelig verdi av pensjonsmidlene	-22 741 305	0	-22 741 305	-22 337 972	0	-22 337 972
Netto pensjonsforpliktelse/ (pensjonsmidler)	-5 993 658	3 306 586	-2 687 072	-3 559 277	3 125 906	-433 371
Virkelig verdi av pensjonsmidlene						
Pr. 01.01	22 337 972	0	22 337 972	23 751 552	0	23 751 552
Renteinntekt	832 631	0	832 631	474 797	0	474 797
Avkastning ut over renteinntekt	-572 719	0	-572 719	-1 858 620	0	-1 858 620
Bidrag fra arbeidsgiver	1 530 921	2150	1 533 071	1 165 476-	1 881	1 167 357
Utbetalte ytelser	-1 141 987	0	-1 141 987	1 008 326	0	-1 008 326
Arbeidsgiveravgift av innbetalte pensjonsmidler	-245 513	-2150	-247 663	-186 907	-1 881	-188 788
Pr. 31.12	22 741 305	0	22 741 305	22 337 972	0	22 337 972
Pensjonskostnad innregnet i resultatet						
Årets pensjonsopptjening	320 954	148 980	469 935	302 092	67 143	369 235
Rentekostnad	680 944	116 406	797 350	396 660	28 608	425 268
Renteinntekt	-823 631	0	-832 631	-474 797	0	-474 797
Arbeidsgiveravgift	61 302	28 455	89 758	57 000	12 824	80 524
Pensjonskostnad	230 570	293 842	524 412	281 655	108 576	390 230
Kostnader er innregnet i følgende regnskapslinje i resultatregnskapet						
Forsikringsrelaterte adm. kostnader inkl. provisjon for mottatt gjenforsikring	230 570	293 842	524 412	281 655	108 576	390 230
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/ -eiendel innregnet i andre inntekter og kostnader						
Akkumulert beløp pr. 01.01.			16 458 016			14 517 045
Avkastningen på pensjonsmidler			572 719			1 858 620
Endringer i demografiske forutsetninger			-1 247 478			837 329
Endringer i økonomiske forutsetninger			-559 026			-754 978
Virkningen av den øvre grensen for eiendelen			0			0
Akkumulert beløp pr. 31.12.			15 224 231			16 458 016
Aktuarielle forutsetninger						
Diskonteringsrente			4,17%			3,73%
Lønnsregulering			4,00%			3,70%
Endring i folketrygdens grunnbeløp			3,90%			3,70%
Pensjonsregulering			0,00%			0,00%
Øvrige spesifikasjoner						
Beløp innregnet som kostnad for bidrag til den innskuddsbaserte pensjonsordningen			914 259			466 303
Beløp innregnet som kostnad for bidrag til Fellesordningen for LO/NHO			207 809			155 515
Forventet innbetaling til Fellesordningen for LO/NHO neste år			211 965			158 625
Forventet innbetaling til den ytelsesbaserte pensjonsordningen neste år			1 592 158			1 530 921

Prosent	Endring i pensjonsfor- pliktelse 2023	Endring i pensjonsfor- pliktelse 2022
Sensitivitet		
- 1 %-poeng diskonteringsrente	12,40 %	12,80 %
+ 1 %-poeng diskonteringsrente	-9,80 %	-10,50 %
-1 %-poeng lønnsjustering	-2,90 %	-3,50 %
+ 1 %-poeng lønnsjustering	3,20 %	4,00 %
- 1 %-poeng G-regulering	1,50 %	1,80 %
+ 1 %-poeng G-regulering	-1,50 %	-1,80 %
10 % redusert dødelighet	2,60 %	2,70 %
10 % økt dødelighet	-3,40 %	-3,60 %

15. EGENKAPITAL

Opptjent egenkapital

Naturskadefond

Driftsresultat fra den obligatoriske naturskadeforsikringen skal reguleres mot naturskadekapitalen. Naturskadekapitalen er bunden kapital og kan bare benyttes til erstatninger etter naturskader i Norge. Med naturskade forstås skade som direkte skyldes naturulykke, så som skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd.

Garantiordningen

Avsetning til garantiordning er bunden kapital og skal gi sikkerhet for at forsikringstakerne etter direkte skadeforsikringsavtaler avsluttet i Norge mottar riktig oppfyllelse av forsikringskrav som følger av avtalen.

Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel

Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel består av avkastning på pensjonsmidler ut over renteinntekt samt gevinster/tap som oppstår ved endring av de aktuarielle forutsetninger som benyttes ved beregning av pensjonsforpliktelse.

Annen opptjent egenkapital

Annen opptjent egenkapital er kundenes balanseførte egenkapital som består av årets og tidligere års resultat og inkluderer også avsetninger til pliktige fond (naturskadefond, garantiordning). Andel av årets overskudd som ikke utbetales som utbytte tilføres annen opptjent egenkapital. Ved underskudd blir opptjent egenkapital redusert.

16. AVSETNINGER OG ANDRE FORPLIKTELSER

	2023	2022
Brann-/Naturavregning mm Gjensidige	4 700 639	1 177 815
Avsetning gjeld Gjensidigestiftelsen	0	2 647 843
Varigfondet - gjenstående utbetalinger av vedtatte tildelinger	260 000	293 010
Skyldige forskuddstrekk og offentlige avgifter	1 705 796	989 406
Leverandørgjeld	3 387 735	1 595 618
Forpliktelse leieavtale	626 047	0
Påløpte, ikke betalte kostnader	1 776 917	1 341 041
Sum andre forpliktelser	11 827 135	8 044 733
Avsetning feriepenger	1 270 018	927 028
Avsetning arbeidsgiveravgift av påløpte feriepenger	171 169	130 718
Avsetning finansskatt av påløpte feriepenger	63 498	46 351
Sum andre påløpte kostnader	1 504 685	1 104 097

17. HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Det har ikke oppstått vesentlige hendelser etter balansedagen av betydning for årsregnskapet for 2023.

Uavhengig revisors beretning

Til generalforsamlingen i Varig Hadeland Forsikring

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet til Varig Hadeland Forsikring.

<p>Årsregnskapet som består av:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Balanse per 31. desember 2023 • Resultatregnskap, utvidet resultatregnskap for 2023 • Oppstilling over endringer i egenkapital • Kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2023 • Noter til årsregnskapet, herunder vesentlige opplysninger om regnskapsprinsipper.	<p>Etter vår mening:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og • Gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret i samsvar med aktuelle forskrifter om årsregnskap for forsikringselskaper i Norge.
--	--

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært Varig Hadeland Forsikrings revisor sammenhengende i 2 år fra valget på generalforsamlingen den 8. juni 2022 for regnskapsåret 2022.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2023. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Beskrivelse av forholdet	Revisjonen av forholdet
<p>Forsikringstekniske avsetninger</p> <p>Måling av erstatningsavsetninger baseres på ulike beregningsmetoder og modeller, samt en rekke forutsetninger og estimater knyttet til fremtidig utvikling det er knyttet usikkerhet til.</p> <p>I note 1 omtales de benyttede regnskapsprinsippene, i styrets årsberetning omtales forsikringsrisiko og i note 4 spesifiseres forsikringsforpliktelsene.</p> <p>Ledelsens skjønnsutøvelse knyttet til beregningsmodellene, forutsetningene og estimatene er avgjørende for måling av erstatningsavsetningene, og de ble derfor et sentralt forhold i vår revisjon.</p>	<p>Vi har utfordret og evaluert valg av modeller, bruk av forutsetninger og estimater i målingen av erstatningsavsetningene. Vi har videre gjennomført stikkprøvebasert testing av RBNS-avsetninger pr. 31.12.2023.</p> <p>Vi har også vurdert om noteopplysningene om erstatningsavsetninger er dekkende.</p>

Annen informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for annen informasjon. Annen informasjon består av årsberetningen og annen informasjon i årsrapporten, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke annen informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i annen informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom annen informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med aktuelle forskrifter om årsregnskap for forsikringselskaper i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et

årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

BDO AS

Alexander Hjelmtvedt
statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Penneo document key: DE6N1W-1M4QX-05HLA-CNA6K-YTFV0-NB1A0

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Alexander Unnli Hjelmtvedt

Partner

Serienummer: 9578-5999-4-1342370

IP: 188.95.xxxxxx

2024-03-22 12:29:37 UTC

Penneo Dokumentnøkkel: DE6N1W-7M4QX-05FLA-CVA6K-XYFVO-N3A10

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>

DEFINISJONER – FAGUTTRYKK

Premie

Premie er den betalingen vi mottar for å dekke en risiko.

Brutto premie

Premie som kommer enten direkte fra våre forsikringstakere, fra forsikringer vi har sammen med andre forsikringsselskaper eller fra risiko vi overtar fra andre selskaper.

Premie til reassurandør

Premie til andre selskaper for at de skal overta deler av store forsikringsrisiko for oss. Vi er ansvarlig for at forsikringstakeren får full erstatning når skaden inntreffer.

Uopptjent premie

Premie som vi har mottatt, men som gjelder risiko neste år.

Endring i uopptjent premie for egen regning

Forskjellen mellom den uopptjente premie ved utgangen av regnskapsåret og den som var uopptjent da regnskapsåret begynte.

Opptjent premie for egen regning

Premie for den delen av forsikringsrisikoen som tilhører regnskapsåret.

Brutto betalte erstatninger

Omfatter direkte erstatninger til egne forsikringstakere og erstatninger på forsikringer overtatt fra andre selskaper.

Reassurandørens andel

Når skaden inntreffer, svarer reassurandørene for en del av erstatningen i forhold til den risiko de har overtatt.

Endring i oppgjorte erstatninger for egen regning

Forskjellen mellom de oppgjorte erstatningene ved utgangen av regnskapsåret og de som ennå var oppgjorte da regnskapsåret begynte.

Erstatninger for egen regning

Erstatninger som er inntruffet tidligere år og virkelig erstatningsbeløp når skaden er ferdig oppgjort

Provisjon

Som godtgjørelse for salg av forsikringer mottar vi provisjon fra samarbeidende selskaper.

Provisjon fra reassurandører

Provisjon som vi har mottatt fra selskaper hvor vi har reassurert deler av vår risiko.

Ansvarlig kapital

Ansvarlig kapital er den kapital som kan medregnes ved beregning av kapitalkravene etter myndighetenes forskrifter. Ansvarlig kapital kan bestå av kjernekapital, tilleggskapital, samt generelle reserveavsetninger med tillegg av uspesifiserte tapsavsetninger i en overgangsperiode.

Solvenskapital

Egenkapital inkl. Naturskadefond, garantifond, sikkerhetsavsetning, reassuranseavsetning og administrasjonsavsetning.

Solvensgrad

Solvenskapital i prosent av premier for egen regning.

Bestandspremie

Totale premieinntekter innenfor brann, spesial, motorvogn og natur.

Forvaltningskapital

Sum eiendeler med tillegg av tapsavsetninger utlån.

Skadereserve

Penger avsatt til skader.

Skadeprosent

Skadeerstatninger målt opp mot opptjente premieinntekter.

Kostnadsandel

Sum driftskostnader i prosent av premier for egen regning.

VARIG
HADELAND
FORSIKRING

Sterkere sammen.
Lokalt.